

ροντα. Ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχε προῖδει καὶ προ-
εἶπει τοῦτο ἢ προφητεία του ἐπληθύνεσε, σή-
μερον δὲ ἀπὸ τοῦ Κεδίβη μέχρι τοῦ Φελλάχου
πάντες ἀγαπῶσι καὶ σέβονται τὸν Ἕλληνα ὡ-
σανεὶ ἦτο ὁ κύριος τῆς χώρας δεσπότης. Καὶ
κατὰ τὴν πρό τινων ἑβδομάδων τελεσθεῖσαν
πανηγυριν τῆς 25 Μαρτίου ἢ στρατιωτικῆ μου-
σικῆ τῶν ταγμάτων ἐκείνων, τὰ ὅποια πρό ἑτῶν
50 ἐπόρθουν καὶ ἐδῆρουν τὴν Ἑλλάδα, ἐμελεῖσαν
τὸν ἐθνικὸν ὕμνον ἐνώπιον τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν
πρακτορίου καὶ πολλῶν ἄλλων ἑλληνικῶν οἰ-
κῶν.

ANEX ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

[Μυθιστόρημα Ἐκτορος Μαλδ βραδευθὲν παρὰ τῆς γαλ-
λικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Α. Π. Παγκαθῆ.]
Κ. ΠΑΡΗΡΗΘΟΠΟΛΟΣ

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
καὶ πάλιν ἐπὶ ἀκολουθῶ κατὰ
πόδας τὸν κύριόν μου, νὰ κρεμάσω εἰς τὸν ἀλ-
γοῦντα ὤμῳ μου τὸν τελαμῶνα τῆς ἀρπῆς μου,
νὰ ὀδεύω εἰς τὰς λεωφόρους, εἰς βροχὴν καὶ εἰς
ἄλιον, διὰ σκόνης καὶ λάσπης.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

Ἐπιπέμπω τὴν ἐξήγησίν μου ἐπὶ τὴν ἀνάγκη
νὰ προσποιῶμαι τὸν εὐθὴν εἰς τὰς
δημοσίας πλατείας, καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω πρὸς
διασκέδασιν τῆς ἐντίμου ὀμηγύρεως.

ριὸς μου ἦτον δι' ἐμὲ περισσώτερόν τι παρὰ κύ-
ριος.
Πολλάκις, ἀν ἐτόλμων, θὰ τὸν ἐπαγαλιζό-
μην· τόσον ἠθανόμην τὴν ἀνάγκην ἐξωτερικῆς
ἐκχύσεως τῶν πληρουμένων τὴν καρδίαν μου αἰ-
σθημάτων ἀγάπης. Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων, διότι
ὁ Βιτάλης δὲν ἦτον ἄνθρωπος δεχόμενος οἰκει-
ότητα.

Κατ' ἀρχάς, ἐπὶ τῆς πρώτης ἡμῶν συναντή-
σεως, ὁ φόβος μὲ ἀπεμάκρυνεν. Ἦδη δὲ ἦτον
ἄλλο τι ἀόριστον αἶσθημα, ὁμοιάζον μᾶλλον σε-
βασμόν.

Ὅτε ἐξῆλθον τοῦ χωρίου μου, ὁ Βιτάλης ἦ-
τον δι' ἐμὲ ἄνθρωπος ὡς πᾶς ἄλλος, διότι τό-
τε δὲν ἦμην ἐπὶ ἱκανὸς νὰ κάμνω διακρίσεις·
ἀλλ' ἢ διαμονή μου παρὰ τῆ κυρία Μίλλιγαν
μοι εἶχε μέχρι τινὸς διαγοίξει τοὺς ὀφθαλμούς
καὶ τὴν διάνοιάν. Καὶ πρᾶγμα περίεργον!

Ὅταν ἐθεώρουν τὸν κύριόν μου μετὰ προσοχῆς, μοι
ἐφαίνετο ὅτι ἀνεύρισκον ἐν αὐτῷ, εἰς τὴν στά-
σιν του, εἰς τὴν ἐκφρασίν του, εἰς τὸν προσώπου του,
εἰς τοὺς τρόπους του, ὁμοιότητάς τινας μετὰ τῆς
στάσεως, τῆς ἐκφράσεως, τῶν τράπων τῆς κυ-
ρίας Μίλλιγαν.

Τότε ὅμως ἔλεγον κατ' ἐμαυτὸν, ὅτι ἀδύνα-
τον ἦτο τοῦτο, διότι ὁ κύριός μου ἦτον σοφῶν
ζῶων ἐκθέτης, ἐνῶ ἡ κυρία Μίλλιγαν ἦτον κυρία.

Ἄλλ' ὅτι μοι ἔλεγον ἢ σκέψις δὲν ἐξηφάνι-
ζεν ὅ,τι οἱ ὀφθαλμοί μου μοι ἐπανελάμβανον
διότι, ἔβαν ἤθελεν ὁ Βιτάλης, ἦτον καὶ αὐτὸς κύ-
ριος, καθὼς ἢ κυρία Μίλλιγαν ἦτον κυρία· ἢ μόνη
δὲ διαφορὰ μετὰ τῶν ὑπῆρχεν, ὅτι ἢ κυρία
Μίλλιγαν ἦτον πάντοτε κυρία, ἐν ᾧ ὁ κύριός μου
ἦτον κύριος μόνον εἰς τινὰς περιπτώσεις· τότε
ὅμως ἦτον τόσον ἐντελής, ὥστε ἐπέβαλλε σεβασ-
μόν εἰς τοὺς εὐτολμοτέρους καὶ εἰς τοὺς αὐθα-
δεστέρους.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ οὔτε εὐτολμος ἦμην οὔτε
αὐθάδης, ὑπέκυπτον εἰς τὴν ἐπιρροὴν ταύτην,
καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ παραδοθῶ εἰς τῆς καρδίας
μου τὰς ἐκχύσεις, καὶ ὅτε ἀκόμη ἐκεῖνος τὰς
προδικάλει δι' ἀγαθῶν λέξεων.

Ἀφ' οὗ ἀνεχωρήσαμεν ἐκ Κέττης, παρήλθον
πολλὰ ἡμέραι χωρὶς νὰ ἐμιλήσωμὲν περὶ τῆς
κυρίας Μίλλιγαν καὶ τῆς ἐν τῷ Κύνκω διαμο-
νῆς μου· βαθμυδὸν οὖτως μετὰ ταῦτα ἀνεκινήθη
τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἰς τὰς ὀμιλίαις μας· ὁ
κύριός μου πρῶτος ἤρχιζε περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκ-
τότε ἡμέρα σχεδὸν δὲν παρήγετο καθ' ἡν νὰ μὴ
προφέρωμεν τῆς κυρίας Μίλλιγαν τὸ ὄνομα.

Τὴν ἡγάπας πολὺ αὐτὴν τὴν κυρίαν; μοι
ἔλεγον ὁ Βιτάλης. Ναι, τὸ ἐννοῶ. Ἐδείχθη ἀγα-
θὴ, ἀγαθωτάτη πρὸς σέ. Πρέπει νὰ τὴν ἐνθυμῆ-
σαι πάντοτε μετ' εὐγνωμοσύνης.

Ἐπειτα πολλάκις προσέθετεν·
Ἦτον ἀνάγκη!

Τί ἦτον ἀνάγκη;

Κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχον ἐννοήσαι· ἀλλὰ βαθμηδὸν ἐσυμπέρανα ὅτι ἡ ἀνάγκη ἦτον νὰ μὴ δεγθῇ τὴν πρότασιν τῆς κυρίας Μίλλιγαν, ὅτε ἐζήτησε νὰ μείνω πλησίον τῆς.

Τοῦτο βεβαίως εἶχε κατὰ νοῦν ὁ κύριός μου ὅτε ἔλεγεν ὅτι «ἦτον ἀνάγκη», καὶ μοι ἐφαίνετο ὡς ἂν αἱ δύο αὐταὶ λέξεις ἐξέφραζον ὅτι ἐλυπεῖτο, ὡς ἂν ἔλεγεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ μ' ἀφήσῃ μετὰ τοῦ Ἀρθούρ, ἀλλ' ὅτι ἦτον ἀδύνατον.

Εἰς τὸ βάθος δὲ τῆς καρδίας μου τὸν πύχαριστον διότι ἐλυπεῖτο, ἂν καὶ δὲν ἐνόουν διατί δὲν ἐδυνήθη νὰ δεχθῇ τὰς προτάσεις τῆς κυρίας Μίλλιγαν· καθότι αἱ ἐξηγήσεις ἅς αὐτῇ μοι ἐδῶκε δὲν μοι ἐφαίνοντο πολὺ εὐκατάληπτοι.

— Τώρα θὰ τὰς ἐδέχτο ἴσως;

Αὕτη ἦτον ἡ μεγάλη ἐλπίς μου.

— Διατί νὰ μὴ ἀπαντήσωμεν καὶ πάλιν τὸν Κύκρον;

Ὁ Κύκρος ἔμελλε νὰ προσαναβῇ τὸν Ῥοδανόν, καὶ ἡμεῖς παρηκολουθοῦμεν τοῦ ποταμοῦ τούτου τὰς ὄχθας.

Διὰ τοῦτο, ἐν ὅσῳ ἐπεριπατοῦμεν, οἱ ὀφθαλμοί μου ἐστρέφοντο συνεχέστερον πρὸς τὸ ὕδωρ παρὰ πρὸς τοὺς λόφους καὶ τὰς εὐφόρους πεδιάδας αἵτινες παρατείνονται ἑκατέρωθεν.

Ὅτε ἐφθάνομεν εἰς πόλιν τινα, εἰς τὴν Ἀρλίαν, τὴν Γαδοσκῶνα, τὴν Ἀβινιόν, τὴν Μοντελιάρτην, τὴν Βαλεντίαν, τὴν Τουρνῶνα ἢ τὴν Βιένναν, ἢ πρῶτῃ μοι ἐπίσκεψις ἦτον πάντοτε εἰς τὰς προκυμαίας καὶ τὰς γεφύρας· πανταχοῦ ἐζήτουν τὸν Κύκρον· καὶ ὅταν ἐβλεπον μακρόθεν σάφος ἀμυδρῶς διὰ τῆς οὐμίχλης φαινόμενον, περιέμενον νὰ μεγαλώσῃ πλησιάζον, διὰ νὰ ἰδῶ ἂν δὲν εἶναι ὁ Κύκρος.

Ἀλλὰ δὲν ἦτον.

Ἐνίοτε ἀπετόλμων ν' ἀποτεινῶ ἐρωτήσεις εἰς τοὺς ναύτας, καὶ τοῖς περιέγραφον τὸ πλοῖον περὶ οὗ ἐζήτουν πληροφορίας· ἀλλὰ δὲν τὸ εἶχον ἰδεῖ.

Τώρα ὅμως, ἄφ' οὗ ὁ κύριός μου ἀπόφασιν εἶχε, τοῦτο καὶ ἐφανταζόμην, νὰ μὲ παραχωρήσῃ εἰς τὴν κυρίαν Μίλλιγαν, δὲν ἐφοβοῦμην πλέον μὴ γίνῃ λόγος περὶ τῆς γεννήσεώς μου, μὴ γράψωσιν εἰς τὴν μάναν Βαρβερίαν· ἢ διαπραγματεύσῃς θὰ ἐγίνετο μόνον μετὰξὺ τοῦ κυρίου μου καὶ τῆς κυρίας Μίλλιγαν. Εἰς τὴν παιδαριώδη φαντασίαν μου τοῦλάχιστον οὕτω διέθετον τὰ πράγματα· ἢ κυρία Μίλλιγαν ἐπεθύμει νὰ μὲ λάβῃ πλησίον τῆς, ὁ κύριός μου συγκατετίθετο εἰς τὸ νὰ παραχωρήσῃ τὰ δικαιώματά του, καὶ ἢ ὑπόθεσις οὕτως ἐπερατοῦτο.

Ἐμείναμεν πολλὰς ἐβδομάδας εἰς Λυὸν, καὶ ὄσας στιγμὰς εἶχον διαθέσιμους διέμενον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τῆς Σῶνης, ὥστε γνωρίζω ὡς ἰθαγενῆς τῆς πόλεως τὰς γεφύρας τῆς Αἰναίης, τοῦ Τιλοσίττ, τῆς Γιλλοτιέρας ἢ τοῦ Νοσοκομείου.

Ἀλλὰ μάτην ἐζήτουν τὸν Κύκρον· δὲν τὸν εὑρισκον.

Ἐτέλος ἐγκατελίπομεν τὸ Λυὸν καὶ διηυθύνθημεν εἰς Διῖωνα· καὶ τότε ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ ἐπανεύρω ποτὲ τὴν κυρίαν Μίλλιγαν καὶ τὸν Ἀρθούρ ἤρχισε νὰ μ' ἐγκαταλείπη, διότι εἰς Λυὸν εἶχον σπουδάσει ὅλους τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας τῆς Γαλλίας· ὅσους ἀπήντων εἰς τὰ παράθυρα τῶν βιβλιοπωλείων, καὶ ἤξευρον ὅτι τοῦ Κέντρου ἢ διώρυξ, δι' ἧς ὁ Κύκρος ἐπρεπε νὰ εἰσπλεύσῃ εἰς τὸν Αἰγήρα, ἐξέρχεται τῆς Σῶνης εἰς Σαλῶνα.

Ἀλλ' εἰς Σαλῶνα εἶχομεν φθάσει, καὶ εἶχομεν ἀναχωρήσει ἐκεῖθεν χωρὶς νὰ ἰδῶμεν τὸν Κύκρον· ἐπομένως ἐλπίς δὲν ὑπῆρχεν. Ἀνάγκη ἦτον νὰ παραιτηθῶ τοῦ οὐνεῖρου μου. Ἀλλὰ δὲν παρητήθη ἄνευ λύπης πολλῆς.

Καὶ ὡς διὰ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἀπελπισίαν μου, ἧτις ἦτον ἤδη ἱκανῶς μεγάλη, ἐγινε καὶ ὁ καιρὸς ἄθλιος. Ὁ χρόνος τοῦ ἔτους ἦτον προκεχωρημένος· ὁ χειμὼν ἐπλησίαζε, καὶ αἱ ποεῖαι ἡμῶν ὑπὸ τὴν βροχὴν καὶ ἐπὶ τοῦ ὑγροῦ ἐδάφους ἦσαν λίαν ἐπίπονοι. Ὅτε τὸ ἐσπέραι ἐφθάνομεν εἰς ἐλσεινόν τι ξενοδοχεῖον ἢ εἰς ἀχυρῶνα, κατακεμηκότες, βεβρεγμένοι μέχρι τοῦ χιτῶνος, ἔχοντες τὸν πηλὸν τοῦ δρόμου ὡς τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς μας, δὲν κατακλινομένην κατεχόμενος ὑπ' ἰδεῶν εὐαρέστων.

Ὅτε, μετὰ τὴν Διῖωνα, διήλθομεν τοὺς λόφους τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς, κατελήθημεν ὑπὸ φύχους ὑγροῦ, καὶ ἐπαγώνομεν μέχρι τῶν ὀστέων· ὁ δὲ Καρδούλης ἐγίνεν ἔτι μελαγχολικώτερος καὶ χειροτέρας διαθέσεως ἄφ' οὗ ἤμην ἐγώ.

Ὁ σκοπὸς τοῦ κυρίου μου ἦτον νὰ φθάσωμεν εἰς Παρίσια ὅσον τάχον, διότι μόνον εἰς τὰ Παρίσια εἶχομεν ἐλπίδα νὰ δώσωμεν τινὰς παραστάσεις κατὰ τὸν χειμῶνα. Ἀλλ' εἴτε διότι τὸ βαλάντιόν του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ ὀδοιπορήσωμεν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου, εἴτε δι' αἰονδήποτε ἄλλον λόγον, πεζῶς ἐπρόκειτο νὰ μεταβῶμεν ἐκ Διῖωνος εἰς τὰ Παρίσια.

Ὅσάκις ὁ καιρὸς πὸ ἐπέτρεπεν, ἐδίδομεν μικρὰν παράστασιν εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς πόλεις δι' ὧν διηρχόμεθα, καὶ μετ' εὐτελεῖς εἰσπράξεις ἐξηκολουθοῦμεν τὴν ὀδοιπορίαν.

Μέχρι Σαλῶνος ἐυαδῶθημεν ὅπως δῆποτε, ἂν καὶ οὐκ ὀλίγον ἐπιεζόμεθα ὑπὸ τοῦ κρύους καὶ τῆς ὑγρασίας· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐξήλθομεν τῆς πόλεως ταύτης, ἐπαυσε ἡ βροχὴ, καὶ ὁ ἄνεμος ἐπνευσε βόρειος.

Κατ' ἀρχὰς δὲν παρεπονούμεθα, ἂν καὶ εὐαρέστον δὲν ἦτον νὰ ἔχωμεν τὸν ἄνεμον κατὰ πρόσωπον. Ὅπως δῆποτε ὅμως, προτιμότερος αὐτός, ὅσον τραχὺς καὶ ἂν ἦτον, τῆς ὑγρασίας εἰς τὴν ἐσηπόμεθα πρὸ πολλῶν ἐβδομάδων.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἄνεμος δὲν ἔμεινε ξηρὸς· τὸν οὐρανὸν ἐπλήρωσαν πυκνὰ μελαγὰ νέφη, ὁ

ἥλιος ἐντελῶς ἐκρύθη, καὶ τὰ πάντα προήγγελλον προσεχῆ χιόνα.

Κατωρθώσαμεν ὅμως νὰ φθάσωμεν εἰς μέγα χωρίον πρὶν ἢ χιὼν ἀρχίσῃ· ἀλλ' ὁ σκοπὸς τοῦ κυρίου μου ἦτον νὰ φθάσωμεν ὅσον τάχιστα εἰς Τρωίαν, ἣτις εἶναι μεγάλη πόλις, ὥστε ἐκεῖ ἐδυνάμεθα συνεχῶς νὰ παριστώμεν, ἂν ἡ κακοκαιρία μᾶς ἠνάγκαζε νὰ μείνωμεν πολὺν χρόνον.

— Ὑπαγε ταχέως εἰς τὴν κλίνην σου, μοι εἶπεν, ὅτε κατελύσαμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, διότι αὐριαν θ' ἀναχωρήσωμεν πρῶτ'. Φοβοῦμαι μὴ μᾶς καταλάβῃ ἡ χιὼν.

Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἐκοιμήθη ἀμέσως, ἀλλ' ἔμεινε παρὰ τὴν γωνίαν τῆς ἐστίας τοῦ μαγειρείου, θερμαίνων τὸν Καρδούλην, ὅστις εἶχε πολὺ ὑποφέρει ἐκ τοῦ ψύχους τῆς ἡμέρας, καὶ δὲν ἔπαυε γογγύζων, εἰ καὶ εἶχομεν φροντίσει νὰ τὸν τυλιξώμεν εἰς καλυμμάτα.

Τὴν ἐπαύριον ἐξύπνησα πολὺ ἑνωρὶς καθ' ἣν εἶχον λάθει διαταγὴν. Δὲν εἶχεν ἐξημερώσει ἀκόμη, καὶ ὁ οὐρανὸς ἦτον μέλας καὶ χαμηλὸς, χωρὶς ἐνὸς ἀστέρος. Ἐφαίνετο ὡς ἂν μέγα καὶ σκοτεινὸν πῶμα εἶχεν ἐπικαθῆσει ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἠπέλει νὰ τὴν συντρίψῃ. Ὅταν ἠνοιγέτο ἡ θύρα, σφοδρὸς ἄνεμος εἰσώμα εἰς τὴν ἐστίαν, καὶ ἀνέφλεγε τὰ ἠμίκαυστα ξύλα, ἅτινα ἀπὸ τῆς προτεραίας ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ τὴν τέφραν.

— Νομίζω, εἶπεν ὁ ξενοδόχος, ὅτι δὲν εἶναι φρόνιμον ν' ἀναχωρήσης. Ἐγὼ δὲν θὰ τὸ ἐκαμῶν. Θὰ χιονίσῃ.

— Βιάζομαι, ἀπήντησεν ὁ Βιτάλης, καὶ ἐλπίζω νὰ φθάσω εἰς Τρωίαν πρὸ τῆς χιόνας.

— Τριάκοντα χιλιόμετρα, εἶπεν ὁ ἄλλος, εἰς μίαν ὥραν δὲν διατρέχονται.

Οὐχ ἦττον ὅμως ἀνεχωρήσαμεν.

Ὁ Βιτάλης εἶχε τὸν Καρδούλην ὑπὸ τὸ ἔνδυμά του, ἵνα τῷ μεταδίδῃ μέρος τῆς ἰδίας του θερμότητος· οἱ δὲ κύνες, χαίροντες διὰ τὸν ζηρὸν τοῦτον καιρὸν, ἔτρεχον ἐμπρὸς μας. Ὁ κύριός μου μοι ἠγόρασεν ἐν Διῶνι προβιάν, ἧς αἱ τρίχες ἦσαν πρὸς τὰ ἐντὸς. Εἰς αὐτὴν ἐτυλίχθην, καὶ ὁ βορρᾶς, ὅστις κατὰ πρόσωπον μᾶς ἐφύσα, μοι τὴν ἐκόλλησεν εἰς τὸ σῶμα.

Εὐάρεστον δὲν ἦτον ν' ἀνοίγωμεν τὸ στόμα, διὸ ἐπεριπατοῦμεν ἀμφότεροι σιωπηλοὶ, ταχύοντες τὸ βῆμα, καὶ διὰ νὰ σπεύσωμεν καὶ διὰ νὰ θερμαινώμεθα.

Ἄν καὶ τὰ χαράγματα εἶχον φθάσει, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνοιγμα δὲν ἐφαίνετο.

Τέλος, πρὸς ἀνατολὰς γραμμῇ ὑπόλευκος διήνοιξε τὸ σκότος, ἀλλ' ὁ ἥλιος δὲν ἐφάνη. Νυξ δὲν ἦτον πλέον, ἀλλὰ θὰ ἦτον ὑπερβολή, καὶ μεγάλη, ἂν ἐλέγομεν ὅτι ἦτον ἡμέρα.

Ἐν τούτοις ὅμως εἰς τὴν πεδιάδα τ' ἀντικείμενα ἤρχισαν νὰ διακρίνωνται. Τὸ πελιδὸν φῶς, τῆς γῆς ἐφαπτόμενον, καὶ εἰσρέον διὰ τῆς

ἀνατολῆς, ὡς διὰ μεγίστης ἀνοικτῆς καταπακτῆς, μᾶς ἐδείκνυε τὰ δένδρα γυμνά τῶν φύλλων των, καὶ ἐνιαχοῦ θάμνους ἢ κλαδία ἐφ' ὧν ἕμενον ἔτι τὰ φύλλα ξηρά, καὶ κινούμενα καὶ δρονώμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐξέπεμπον ἤχον ξηρόν.

Οὐδεὶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, οὐδεὶς εἰς τοὺς ἀγρούς, οὔτε ἀμάξης, οὔτε μᾶστιγος κρότος ἀκούεται. Τὰ μόνα ἔμφυχα ὄντα ἦσαν τὰ πτηνὰ· ἀλλὰ καὶ αὐτὰ δὲν ἐφαίνοντο, ἀλλ' ἠκούοντο μόνον, διότι ἕμενον κεκρυμμένα ὑπὸ τὰ φύλλα· μόναι δὲ αἱ κίσσαι ἐπῆδων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ὑψοῦσαι τὴν οὐρανὸν καὶ τὸ ῥάμφος, ἀναπετώσαι ὁσαῦτις ἐπλησιάζομεν καὶ καθεζόμεναι εἰς τὰ δένδρα, ἐκεῖθεν δὲ καταδιώκουσαι ἡμᾶς διὰ τῶν κραυγῶν των, αἵτινες ὁμοιάζον ὡς λαιδοραὶ ἢ ὡς εἰδοποιήσεις δυσαιῶνοι.

Αἴφνης λευκὸν σημεῖον ἐφάνη εἰς τὸν οὐρανὸν, κατὰ τὸν βορρᾶν· ἤϊζαν δὲ ταχέως, ἐρχόμενον πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἠκούσαμεν ὡς παράδοξον ψίθυρον κραυγῶν παραφώνων. Μετ' ὀλίγον δ' ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἦσαν ἄγριοι κύκνοι ἢ χῆνες, μεταναστεύοντες ἀπὸ βορρᾶ εἰς μεσημβρίαν. Καὶ ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας καὶ ἐμακρύνθησαν, ἐφαίνοντο εἰσέτι πετῶντα εἰς τὸν ἀέρα τινὰ τῶν περικιδίων των, λευκὰ ἐπὶ τοῦ μέλανος ἐπιφαινόμενα οὐρανοῦ.

Ἡ χώρα ἦν διηρημέθεα ἦν πενθίμως μελαγχολική, καὶ τὴν κατῆφιαν αὐτῆς ἤϊζαν ἔτι ἡ σιωπή. Ὅπου καὶ ἂν ἐξετείνετο τὸ βλέμμα διὰ τῆς ζοφερᾶς ταύτης ἡμέρας, ἐφαίνοντο μόνον πεδία γυμνά, λόφοι ξηροὶ καὶ δάση κίτρινα.

Ὁ ἄνεμος ἔπνεε πάντοτε ἐκ βορρᾶ, τείνων ὅμως ἐλαφρῶς ν' ἀποκλίνῃ καὶ πρὸς δυσμὰς, ὅθεν ἤρχοντο σύννεφα χαλκόχροα, βαρᾶ καὶ χαμηλὰ, ἅτινα ἐφαίνοντο ὡς ἂν βαρᾶ ἐπεκάθηντο εἰς τῶν δένδρων τὰς κορυφὰς.

Μετ' οὐ πολὺ ὀλίγαι χιόνας νιφάδες, μεγάλαι ὡς χρυσαλλίδες, παρῆλθον ἐμπρὸς τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, καὶ κατήρχοντο, ἀνῆρχοντο, περιεστρέφοντο, χωρὶς νὰ πέσωσιν εἰς τὴν γῆν.

Πολὺ εἰσέτι ἔδεν εἶχομεν προχωρήσει, καὶ μοι ἐφαίνετο ἀδύνατον νὰ φθάσωμεν εἰς Τρωίαν πρὸ τῆς χιόνας. Ἀλλὰ τοῦτο μοι ἦτον περίπου ἀδιάφορον, καὶ ἐσκεπτόμην μάλιστα ὅτι ἡ χιὼν, ἂν ἐπιπτε, θὰ ἔπαυε τὸν βόρειον ἄνεμον, καὶ θὰ ἐμετριάζε τὸ ψύχος.

Ἀλλὰ δὲν ἐγνώριζον τί ἐστὶ τρικυμία χιόνας.

Δὲν ἤρρησα δὲ νὰ τὸ μάθω, καὶ κατὰ τρόπον ὥστε νὰ μὴ λησμονήσω ποτὲ αὐτὸ τὸ μάθημα.

Τὰ ἐκ βορειοδυτικῆς διευθύνσεως ἐρχόμενα νέφη εἶχον πλησιάσει, καὶ εἶδος λευκῆς λάμψεως ἐφώτιζε τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸ μέρος των. Εἶχον δὲ διανοιγῆ, καὶ ἐκ τοῦ κόλπου των ἐξήρχετο ἡ χιὼν.

Δὲν ἐπέτων δὲ πλέον χρυσαλλίδες ἐμπρὸς μας, ἀλλὰ κρημνηδὸν ἐχιόνιζε περίε ἡμῶν.

— Γραπτὸν ἦτον νὰ μὴ φθάσωμεν εἰς Τρωίαν,

εἶπεν ὁ Βιτάλης. Πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς τὴν πρώτην οἰκίαν ἢν θ' ἀπαντήσωμεν.

Καλὸς λόγος ἦτον οὗτος, καὶ δι' ἐμὲ λίαν εὐάρεστος. Ἀλλὰ ποῦ θὰ εὐρίσκομεν τὴν φιλόξενον ταύτην οἰκίαν; Πρὶν μᾶς περιβάλλῃ ἡ χιὼν εἰς τὸν λευκὸν ζόφον τῆς, εἶχον ἐρευνηθεῖ τὴν χώραν ὅσον μακρὰν τὸ βλέμμα μου ἐξετείνετο, καὶ οὔτε οἰκίαν εἶχον ἰδεῖ, οὔτε ἄλλο τι ἀγγέλλον χωρίου γειτνιασῖν· ἐξ ἐναντίας μάλιστα ἐπλησιάζομεν εἰς τὴν εἴσοδον δάσους, οὗ τὰ σκότεινά βάθη συνεχέοντο μετὰ τοῦ ἀπείρου, ἐμπρὸς ἡμῶν, καὶ ἐκατέρωθεν ἐπὶ τῶν λόφων οἵτινες μᾶς περιεστοίχιζον.

Δὲν ὑπῆρχε λοιπὸν ἐλπίς τῆς οἰκίας ταύτης ἢν ὁ κύριός μου μοι ὑπέσχετο. Ἀλλ' ἴσως ὅμως καὶ ἡ χιὼν δὲν θὰ ἐξηκολούθει.

Ἀλλ' ἡ χιὼν ἐξηκολούθησε, καὶ μάλιστα ὑψήσεν.

Ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν εἶχε καλύψει τὴν ὁδὸν, ἢ, ὀρθότερον, ὅ,τι τὴν ἀνεχαίτιζεν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, τοὺς σωρούς τῶν λίθων, τὰ χόρτα παρὰ τὴν ὁδὸν, τὰ φρύγανα καὶ τοὺς θάμνους τῶν τάφρων· διότι, συρομένη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ὅστις ἐξηκολούθει πνέων σφοδρῶς, ἐπέτα παρὰ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἐδάφους, καὶ ἐσωρεύετο εἰς πᾶν ἐμπόδιον.

Δυσάρεστον δι' ἡμᾶς ἦτον ὅτι καὶ ἡμεῖς ἤμεθα μετὰ τούτων τῶν ἐμποδίων. Ἡ χιὼν μᾶς ἐκτύπα, καὶ ἐπὶ μὲν τῶν στρογγύλων ἐπιφανειῶν ὠλισθαίνεν· ἀλλ' ὅπου εὕρισκον ἀνοιγμα ἢ ραφὴν, ἐκεῖ εἰσῆρχετο ὡς κόνις λεπτή, καὶ μετ' ὀλίγον ἀνέλυε.

Ἐγὼ τὴν ἡσθάνομην ὡς μοι κατήρχετο εἰς τὸν λαιμὸν ὑπὸ μορφήν καὶ εἰς ἰδιότητα ψυχροῦ ὕδατος, καὶ ὁ κύριός μου, ἀνεγείρας τὴν προβιάν του ἵνα προφυλάττῃ τὸν Καρδούλην, δὲν ἦτον βεβαίως κεκαλυμμένος περισσότερον ἢ ἐγὼ.

Οὐχ ἦττον ὅμως ἐξηκολουθοῦμεν περιπατοῦντες ἐν σιωπῇ ἐναντίον χιόνος καὶ ἐναντίον ἀνέμου. Μόνον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀπεστρέφομεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν ὅπως ἀναπνεύσωμεν.

Οἱ κύνες δὲν ἐπροπορεύοντο, ἀλλὰ μᾶς ἠκολούθουν κατ' ἴχνος, ὡς ἂν μᾶς ἐζήτουν καταφυγὴν, ἢν δὲν εἶχομεν νὰ τοῖς δώσωμεν.

Προὔχωροῦμεν δὲ βραδέως, δυσκόλως, τετυφλωμένοι, κάθυργοι, καταπαγόμενοι· καίτοι δὲ πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ δάσος περιπατοῦντες, δὲν εὐρίσκομεν ὅμως καταφυγὴν εἰς αὐτὸ, διότι ἡ ὁδὸς ἦτον ὅλη ἐκθετος εἰς τὸν ἀνεμον.

Εὐτυχῶς (καὶ πρέπει νὰ εἰπῶ εὐτυχῶς;) ὁ θελλώδης ἀνεμος ἐκάπασε βαθμηδὸν, καὶ τότε αὐξήσασα ἡ χιὼν, ἀντὶ νὰ πίπτῃ ὡς κόνις, κατήρχετο πυκνὴ καὶ παχῆα.

Μετὰ τινα λεπτὰ ἡ ὁδὸς ἐκαλύπτετο ὑπὸ βαθείας στιβάδος χιόνος, καὶ ἀψόφως ἐβαδίζομεν ἐπ' αὐτῆς.

Ἐνίοτε ἐβλεπον τὸν κύριόν μου στρέφοντα τὰ

βλέμματα πρὸς τ' ἀριστερά, ὡς ἂν τι ἐζήτει ἐκεῖ. Ἀλλ' ἐκεῖ τὸ μόνον ὃ ἐφαίνετο ἦν εὐρεία ἑκτασις ἀδενδρος, διότι κατὰ τὸ προλαβὼν ἔαρ εἶχον κοπῆ τὰ μεγάλα δένδρα αὐτῆς, τῶν δὲ νέων δενδρουλλίων οἱ κορμοὶ ἐκάμπτοντο ὑπὸ τὸ βάρος τῆς χιόνος.

Τί ἤλπικε νὰ εὕρῃ εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο;

Τὸ κατ' ἐμὲ ἐβλεπὸν μόνον ἐμπρὸς μου εἰς τὴν ὁδὸν, ὅσον μακρὰν ἠδύνατο νὰ ἐκπαθῇ τὸ βλέμμα μου, ἐξετάζων ἂν τὸ δάσος αὐτὸ δὲν θὰ εἶχε τέλος καὶ ἀνοικίαν δὲν θ' ἀνεκαλύπτομεν.

Ἀλλ' ἀπόνοια ἦτον τὸ νὰ ζητῶ νὰ διασχίσω διὰ τοῦ βλέμματος τὸν λευκὸν ἐκείνον καταβάκτην. Εἰς ὀλίγων μέτρων ἀπόστασιν συνεχέοντο τ' ἀντικείμενα, καὶ οὐδὲν ἕτερον ἐβλέπομεν εἰμὴ τὴν χιὼνα πίπτουσαν εἰς νιφάδας ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συχνὰς, περιβάλλουσαν ἡμᾶς ὡς εἰς τὰ ἄμματα ἀπεράντου λευκοῦ δικτύου.

Εὐάρεστος δὲν ἦτον ἡ θέσις μας· ἐγὼ δὲ ποτὲ δὲν εἶχον ἰδεῖ τὴν χιὼνα πίπτουσαν, οὔτε ἀκόμη ἂν ἐντὸς κλειστοῦ παραθύρου καὶ θερμοῦ δωματίου, χωρὶς νὰ αἰσθάνωμαι ἀόριστόν τινα βαρυθυμίαν· ἀλλὰ τώρα ἔλεγον προσέτι κατ' ἔμαυτον ὅτι πολὺ ἀκόμη πρέπει ν' ἀπείχε τὸ θερμὸν δωμάτιον.

Ἀνάγκη ὅμως ἦτον νὰ προχωρῶμεν καὶ νὰ μὴ ἀποθαρρυνώμεθα, διότι οἱ πόδες μας ἐβυθίζοντο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὴν χιὼνα, ἀναβαίνουσαν ἤδη μέχρι τῶν γονάτων μας, καὶ διότι τὸ βάρος τὸ πιέζον τοὺς πέλους μας ὑψᾶνεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον.

Αἴφνης εἶδον τὸν Βιτάλην ἐκτείνοντα τὴν χεῖρα πρὸς τ' ἀριστερά, ὡς ἵνα ἐλκύσῃ τὴν προσοχήν μου. Τότε ἀπέβλεψα πρὸς ἐκεῖ, καὶ μοι ἐφάνη ὡς ἂν ἐβλεπον συγκεχυμένως εἰς τὴν ἀδενδρον ἑκτασιν καλύβην ἐκ κλάδων πεπλεγμένην καὶ ὑπὸ χιόνος κεκαλυμμένην.

Ἐξήγησιν δὲ δὲν ἐζήτησα, ἐννοῶν ὅτι ὁ κύριός μου δὲν μοι ἐδειξε τὴν καλύβην ἐκείνην ἵνα θαυμάσω τὴν καλλιτεχνικὴν ἐντύπωσιν ἢν ἀπέτελει εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἀλλ' ἐπρόκειτο νὰ εὕρωμεν τὸν δρόμον ὅστις νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὴν καλύβην.

Εὐκόλον ὅμως δὲν ἦτον, διότι τόσον βαθεῖα ἦτον ἡ χιὼν, ὅστε ἐκρυπτε πᾶν ἴχνος ὁδοῦ ἢ ἀτραποῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνοικτῆς ἐκτάσεως, ἐκεῖ ὅπου πάλιν ἤρχιζον τὰ μεγάλα δένδρα, μοι ἐφάνη ὅτι ἡ τάφος ἢ παρὰ τὴν μεγάλην ὁδὸν δὲν ἦτον κοίλη· ἐξ οὗ ὑπέθεσα ὅτι ἐκεῖ ἤρχιζεν ἡ ἀτραπὸς ἢ πρὸς τὴν καλύβην.

Ἦτον δ' αὕτη κατεσκευασμένη ἐκ σεσωρευμένων φρυγάνων καὶ θάμνων συνδεδεμένων καὶ κλάδοι ἦσαν ἐρριμένοι ἐπ' αὐτῶν ἐν εἰδει στέγης. Ἦσαν ὅμως οἱ κλάδοι οὗτοι τοσοῦτον πυκνῶς συνδεδεμένοι, ὥστε ἡ χιὼν δὲν διήρχετο δι' αὐτῶν.

Ὡπως δὴποτε ἦτον καταφύγιον τοῦτο ἀξιόζον οἰκίαν. ὡς κὲν ἀντιγράφῃ ὁ νομὸς ὅτ' ἔκκ' Ἄλλα

Ζωηρότεροι ἡμῶν καὶ περισσώτεραν σπουδὴν ἔχοντες οἱ κύνες, εἰσῆλθόν πρῶτοι εἰς τὴν καλύβην, καὶ ἐκυλίωντο εἰς τὸ ξηρὸν ἔδαφος, εἰς τὴν σκόνιν, χαρμωσύνως γαυγίζοντες.

Δὲν ἦτον δὲ καὶ ἡ ἡμετέρα εὐχαρίστησις μικρότερα τῆς ἐδικῆς των, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐξεφράζομεν κυλιόμενοι εἰς τὴν σκόνιν, ὅσον καὶ ἀνθά μᾶς ἦτον τοῦτο ὠφέλιμον ὅπως μᾶς στεγνώσῃ.

— Τὸ ὑπέθετον, εἶπεν ὁ Βιτάλης, ὅτι ἐδῶ, ὅπου νεοστὶ ἐκόπησαν κ' ἐπολύθησαν δένδρα, ἐπρεπε νὰ ὑπάρχη καλύβη ξυλοκόπου. Τώρα ἀς χιονίζῃ.

— Ἀς χιονίζῃ! ἐπανελάβον πρόκλητικῶς καὶ ἐγώ.

Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὴν θύραν, ἡ ὀρθότερον πρὸς τὸ ἀνοιγμα τῆς καλύβης, — διότι δὲν εἶχεν οὔτε θύραν οὔτε παράθυρον, — νὰ τινάξω τὴν χιτῶνα ἀπὸ τοῦ ἔνδυμα καὶ τὸν πῖλόν μου, χωρὶς νὰ βρέξω τῆς νέας ἡμῶν κατοικίας τὸ ἔδαφος.

Ἦτον δὲ ἀφελεστάτη ἡ κατοικία αὕτη, οὐ μόνον κατὰ τὴν κατασκευὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰ ἐπιπλα, συνιστάμενα εἰς ἓν ἐδῶλιον ἐκ χώματος, καὶ εἰς τινὰς πέτρας αἰτίνες ὡς καθίσματα ἐχρησίμευον. Ἀλλὰ τὸ πολυτιμώτερον ἔτι δι' ἡμᾶς, εἰς ἀς περιστάσεις διετελοῦμεν, ἦσαν πέντε ἢ ἕξ πλίνθοι κατὰ γῆς εἰς μίαν τῶν γωνιῶν ἠπλωμένοι καὶ ἀποτελοῦσαι τὴν ἐστίαν.

Φωτιά! Ἡμποροῦσαμεν ν' ἀνάψωμεν φωτιά!

Ἀληθές εἶναι ὅτι διὰ φωτιά δὲν ἀρκεῖ μόνον ἐστία, ἀλλὰ χρειάζονται καὶ ξύλα νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὴν ἐστίαν.

Ἄλλ' εἰς οἰκίαν ὡς τὴν ἡμετέραν τὰ ξύλα δὲν ἦσαν δυσεύρετα, καὶ ἐδυνάμεθα νὰ προμηθευθῶμεν ἐκ τῶν τοίγων ἢ ἐκ τῆς στέγης, δηλαδή ν' ἀποσπῶμεν κλάδους, θάμνους καὶ φρύγανας, ἀλλὰ νὰ τ' ἀποσπῶμεν ἐκ διαφορῶν μερῶν, ἵνα μὴ διακινδυνεύσωμεν τῆς οἰκίας τὴν στερεότητα.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο τάχιστα, καὶ μετ' ὀλίγον λαμπρὸν πῦρ χαρμωσύνως ἐπινηροβόλει ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἐστίας.

ὦ! τί πῦρ! τί κελὸν πῦρ!

Ἀληθές εἶναι ὅτι δὲν εἶμαι χωρὶς καπνοῦ, καὶ ὅτι ὁ καπνός, μὴ ἐξερχόμενος διὰ καπνοδόχης, ἐξεχεῖτο εἰς ὅλον τὸ δωματίον. Πλὴν τί πρὸς τοῦτο. Ἡμεῖς φλόγα, ἡμεῖς θερμὴν ἠθέλομεν.

Ἐν ᾧ δ' ἐγώ, πρηνῆς ἐπὶ τῶν δύο χειρῶν μου κείμενος, ἐφύσων τὸ πῦρ, οἱ κύνες εἶχον περικαθῆσαι εἰς τὴν ἐστίαν σοβαρῶς ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ τὸν πρᾶχλον τείνοντες, παρουσιάζον εἰς τῆς φλογος τὰς ἀκτῖνας τὴν βεβρεγμένην καὶ κατεψυγμένην κοιλιάν των.

Μετ' οὐ πολὺ καὶ ὁ Καρδούλης, διανοίξας τὸν

ἐπενδύτην τοῦ κυρίου του, καὶ μετὰ προφύλαξιν προτείνας τὴν μύτην, ἠρεύνησε τοῦ εὐρίσκετο. Εὐχαρίστηθεις δ' ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐρεύνης, ἐπήδησε διὰ μίας κατὰ γῆς, καὶ τὴν ἀρίστην θέσιν ἐνώπιον τοῦ πυρός καταλαμβάνων, ἐξέτεινε πρὸς τὴν φλόγα τὰς δύο μικρὰς χεῖρας του, αἰτίνες ἔτρεμον.

Ἀσφαλῆς λοιπὸν ἦμεθα ἤδη ὅτι ἐκ ψύχους δὲν θ' ἀπεθνήσκομεν, ἀλλὰ τῆς πείνης τὸ ζήτημα δὲν ἦτον λελυμένον.

Ἰπὸ τὴν φιλόξενον ταύτην στέγην οὔτε ἀρτὸν ἀποθήκη ὑπέπληρυν, οὔτε μαγειρεῖον μετὰ συριζόντων λεβήτων.

Εὐτυχῶς ὁμοῦ δὲ κύριος ἡμῶν ἦτον ἀνὴρ προμηθεὺς καὶ πεπειραμένος. Τὸ πρῶτ', πρὶν ἐγὼ ἐξυπνήσω, εἶχεν ἐποιμάσει τὰ ἐφόδια τῆς ὀδοιπορίας, τεμάχιον ἄρτου, καὶ ὀλίγον τυρόν. Ἀλλὰ περιστάσις δὲν ἦτον τότε διὰ πολλὰς ἀξιώσεις γαστρονομικὰς δι' ἃ καὶ ὅτε εἶδομεν τὸν ἄρτον, κοινῇ εὐχαρίστησις ἐξεφράσθη ὑφ' ἡμῶν.

Δυστυχῶς αἱ μερίδες μεγάλαι δὲν ἦσαν, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ οἰκτῶς ἐψεύσθησαν αἱ ἐλπίδες μου, διότι ἀντὶ ὀλοκλήρων τῶν μερίδων, ὁ κύριός μας μᾶς ἔδωκε μόνον τὰς ἡμισείας.

Δὲν γνωρίζω τὸν δρόμον, εἶπεν ἀπαντῶν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ βλέμματός μου, καὶ δὲν ἤξεύρω ἂν ἐντεῦθεν μέχρι Τρωίας θὰ εὐρωμεν ζενοδοχεῖον ὅπου νὰ φάγωμεν. Προσέτι δὲν γνωρίζω οὔτε τοῦτο τὸ δάσος. ἤξεύρω μόνον ὅτι ἡ χώρα αὕτη εἶναι πολυδένδρος, καὶ ὅτι ἀπέραντα δάση διαδέχονται ἀλλήλα ἐν αὐτῇ, τὰ τῆς Χαούρκης, τῆς Ῥυμιλλίας, τῆς Ὄθης, τῆς Ὠμόντης. Ἴσως πολλὰς ὥρας ἀπέχομεν ἀπὸ πάσης κατοικίας. Ἴσως ἐπὶ πολὺ θὰ μείνωμεν καθεριγμένοι εἰς τὴν καλύβην ταύτην. Πρέπει νὰ φυλάξωμεν ζωοτροφίας καθ' ἑκάστην τὸ γεῦμα.

Οὔτοι ἦσαν εὐκατάληπτοι λόγοι δι' ἐμὲ, ἀλλὰ δὲν ἐπεισαν ποσῶς τοὺς κύνας. Οὔτοι βλέποντες τὸν ἄρτον νὰ ἐναποτίθεται πάλιν εἰς τὸν σακκόν, ἐν ᾧ μόλις εἶχον φάγει, ἐξέτειναν τὸν ἐμπρόσθιον πόδα εἰς τὸν κύριόν των, τῷ ἐξυσαν τὰ γόνατα, καὶ διὰ παντομίμας ἐξέφραζον τὴν παράκλησιν τοῦ ν' ἀνοίξῃ ἐκ νέου τὸ σακκίον, εἰς ὃ προσήλουν ἰκετευτικὰ βλέμματα.

Ἀλλὰ παρακλήσεις, ἀλλὰ ὀυπεταί, ὅλα μάταια! τὸ σακκίον δὲν ἠνεώχθη.

Ἄλλ' ὅσον λιτὸν καὶ ἂν ἦτον τὸ ἐλαφρὸν τοῦτο δεῖπνον, μᾶς εἶχεν ὅμως ἀποδώσει τινὰς δυνάμεις. Ἡμεθα ἤδη ὑπὸ στέγην, ἡ φωτιά μᾶς ἐγλυκοθερμαίνει, καὶ οὕτως ἐδυνάμεθα νὰ περιμείνωμεν μέχρι οὗ ἡ χιὼν παύσῃ.

Τὸ νὰ μείνωμεν εἰς αὐτὴν τὴν καλύβην, δι' ἐμὲ δὲν ἦτον πολὺ φοβερόν, καὶ μάλιστα καθ' ὅσον ἤμην πεπεισμένος ὅτι πολὺ δὲν θὰ μείνωμεν καθεριγμένοι, ὡς μοι εἶχεν εἶπει ὁ Βιτάλης δικαιολογῶν τὴν φειδωλίαν του. Ἡ χιὼν δὲν θὰ ἐπιπτε πάντοτε.

Ἄλφθης ἄφ' ἑτέρου ὅτι οὐδὲν προεμή-
νυε τὴν προσεχῆ παύσιν της.

Διὰ τῆς ὀπῆς τῆς καλύβης μας ἐβλέπομεν πάντοτε τὰς νιφάδας καὶ καπὸν πικναὶ καὶ ταχεῖαν· ἐπειδὴ δὲ ἄνεμοι δὲν ἔπνεε πλέον, κατῆρχοντο κατ' εὐθείαν, καὶ μὲν ἐπὶ τῶν δὲ, καὶ ἄνευ διακλίσεως.

Ὁ οὐρανὸς δὲν ἐφαίνετο, καὶ ἡ λάμψις, ἀντὶ τῆς κατῆρχεται ἄνωθεν, ἀνῆρχετο κάτωθεν, ἐκ τῆς σιλπητῆς συνδόνος ἣτις ἐκάλυπτε τὸ ἔδαφος.

Οἱ κύνες, οἰκειωθέντες μετὰ τῆς βεβιασμέ-
νης ταύτης σταθμεύσεως, εἶχον ἀποκαταστηθῆ
περὶ τοῦ πυρός καὶ οἱ πρεῖς, ὁ μὲν στοργγύλας
κατακλιθεὶς, ὁ δὲ ἠπλωμένος ἐπὶ τοῦ πλευροῦ,
ὁ δὲ Κάπης τὴν ῥίνα χώνων εἰς τὴν στάλην,
καὶ ἐκοιμᾶντο.

Τότε μοι ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα καὶ εἰς ἐμὲ νὰ τοὺς
μιμηθῶ. Εἶχον ἐξυπνήσει πολὺ πρῶτ', καὶ πολὺ
εὐκρεστότερον θὰ μοι ἦτον νὰ ὀδοιπορῶ εἰς τὴν
χώραν τῶν θειρών, ἴσως ἐπὶ τοῦ Κύνου, παρὰ
νὰ βλέπω αὐτὴν τὴν χιόνα.

Πόσον καιρὸν ἐκοιμήθην, δὲν τὸ ἤξεύρω ἄλ-
λ' ὅτε ἐξύπνησα δὲν ἐχιόνηζ πλέον. Ἐξῶ δὲ εἶ-
δον ὅτι περὶ τῆς καλύβης μας εἶχε σιθιάζει
πολὺ περισσότερον. Ἄν ἐπρόκειτο ν' ἀναχωρή-
σωμεν, θὰ εἶχον χιόνα ὑπὲρ τὰ γόνατα.

Τί ὥρα ἦτον, δὲν εἶδον, ἀλλ' ἔδοξα νὰ εἶπα
δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐρωτήσω τὸν κύριόν μου, δι-
ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους μῆνας καὶ
πολὺ ὀλίγα εἰσπράξεις δὲν εἶχον ἀναπληρώσει
τὰς δαπάνας τῆς φυλακῆς καὶ τῆς δίκης, ὥστε
εἰς τὴν Διῶνα, διὰ ν' ἀγοράσῃ τὴν προβίαν μου
καὶ ἄλλα τινὰ χρήσιμα εἰς αὐτὸν καὶ εἰς ἐμὲ,
ἤναγκάσθῃ νὰ πωλήσῃ τὸ ὠρολόγιόν του, τὸ χον-
δρὸν ἀργυροῦν ὠρολόγιον, ἐκεῖνο ἐφ' οὗ εἶχον ἰ-
δεῖ τὸν Κάπην νὰ δεικνύῃ τὴν ὥραν ὅταν ὁ Βι-
τάλης με παρέλαβεν εἰς τὴν συνοδίαν του.

Ἐπρεπε λοιπὸν παρὰ τῆς ἡμέρας νὰ μάθω
ὅτι δὲν ἐδύνατο νὰ μ' εἰπῇ τὸ καλὸν, χονδρὸν
ὠρολόγιον.

Ἀλλὰ καὶ ἔξω οὐδεμίαν ἐδυνάμην νὰ λάβω
ἀπόκρισιν. Κάτω, εἰς τὸ ἔδαφος ἐφαίνετο λευκὴ
μόνον καὶ θαμβοῦσα γραμμὴ ὑπὲρ αὐτὴν, εἰς
τὸν ἀέρα, σκοτεινὴ ὀμίχλη· εἰς τὸν οὐρανὸν λάμ-
ψις συγκεχυμένη μετὰ τινων κηλίδων ἀκαθάρ-
του κιτρίνου χρώματος ἐνιαχοῦ.

Οὐδὲν ὅμως τούτων δὲν ἐνεδεικνυεν τίς ἦτον
τότε ἡ ὥρα.

Οὐδὲ διὰ τῆς ἀκοῆς δ' ἐμανθάνομεν περισσό-
τερα παρὰ διὰ τῆς ὁράσεως· διότι ἐπεκράτει σι-
ωπὴ ἐντελής, ἣν δὲν ἐτάραττε οὔτε πτηνοῦ φω-
νῆ, οὔτε μᾶστιγος κρότος, οὔτε ἤχος κινουμένης
ἀμάξης. Ποτὲ δὲν ὑπῆρξε νύξ σιωπηλοτέρα τῆς
ἡμέρας ταύτης.

Προσέτι δὲ καὶ ἡ ἀκίνησις ἦτον πληρυστάτη
περὶ τῆς ἡμῶν ἢ χιῶν εἶχεν ἀναχαιτίσει πᾶσαν κί-
νησιν, εἶχεν ἀπολιθώσει τὰ πάντα ἀπὸ καιροῦ

εἰς καιρὸν μόνον μετὰ μικρὸν τινα ὑπόσῳφον κρό-
τον μῶλις ἀκούομενον, ἐβλέπομεν ἕνα κλάδον
πεύκης βαρέως κινούμενον ὑπὸ τὸ βάρος τὸ ἐ-
πικαθήμενον εἰς αὐτὸν ἐκλίνε βαθυμηδὸν πρὸς
τὴν γῆν, καὶ ὅταν ἡ κλίσις ἀπέβαινε πολὺ με-
γάλη, ἡ χιὼν ὀλισθαίνουσα ἐπιπτε, καὶ τότε ὁ
κλάδος βραίως ἀνετινάσσετο, καὶ τὸ βαθὺν πρά-
σινον χρῶμα τοῦ φύλλου τοῦ ἀνεφαίνετο ἐπὶ τοῦ
λευκοῦ σαθάνου τοῦ περιβάλλοντος· τὰ ἄλλα
δένδρα ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῆς ῥίζης, ὥστε
μακρόθεν ἐνομίζομεν ὅτι βλέπομεν ἐνιαχοῦ σκο-
τεινὴν τρύπαν ἀνοιγομένην ἐντὸς τοῦ σαθάνου.

Ἐνῶ δ' ἔμενον παρὰ τὴν θύραν, ἐκπεπληγμέ-
νος εἰς τὸ θέαμα τούτου, ἤκουσα τὸν κύριόν μου
νὰ με φωνάζῃ.

— Ἐπιθυμεῖς, μοι εἶπε, ν' ἀναχωρήσωμεν;
— Δὲν ἤξεύρω τίποτε δὲν ἐπιθυμῶ. Θὰ πρά-
ξω ὅ,τι θέλετε νὰ πράξωμεν.

— Ἡ γνώμη μου λοιπὸν εἶναι νὰ μείνωμεν
ἐδῶ, ὅπου τοὺλάχιστον ἔχομεν φωτῖαν καὶ ζέγην.

Ἐσυλλογίσθην δὲ ὅτι ἄρτον δὲν εἶχομεν, ἀλλὰ
τὸν συλλογισμόν μου ἐφύλαξα ἐντὸς μου.

— Νομίζω ὅτι ἡ χιὼν θ' ἀρχίσῃ πάλιν μετ'
ὀλίγον, ἐξηκολούθησεν ὁ Βιτάλης, καὶ δὲν πρέ-
πει νὰ ἐκτεθῶμεν εἰς τὴν ὁδόν, χωρὶς νὰ ἤξευ-
ρῶμεν πόσον ἀπέχομέν τινος κατοικίας. Ἡ νύξ
πολὺ εὐάρεστος δὲν θὰ ἦτον ἐν μέσῳ τιαύτης
χιόνος· καλλίτερον εἶναι ἐδῶ νὰ διανυκτερεύσω-
μεν· τοὺλάχιστον θὰ ἔχωμεν τοὺς πόδας στε-
γνοῦς.

Τοῦ ζήτηματος τῆς τροφῆς μένοντος ἐκτὸς
τοῦ προκειμένου, κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἀπόφασις
αὕτη οὐδὲν εἶχε δι' ἐμὲ τὸ δυσάρεστον. Ἄλλως
τε δὲ, καὶ ἀμέσως ἂν εἶχομεν κινήσει, οὐδόλως
ἦτον ἀποδεδειγμένον ὅτι πρὸ τῆς ἐσπέρας θὰ εὐ-
ρίσκομεν ξενοδοχεῖον ὅπου νὰ γευματίσωμεν, ἐν
ᾧ ἀναμφισβήτητον ἦτον ὅτι κατὰ πᾶσαν τὴν
ὁδὸν θὰ εἶχομεν στρώμα χιόνος ἀπάτητον, καὶ
ἐπομένως ἐπίπονον καθιστῶν τὴν ὀδοιπορίαν.

Ἀνάγκη μόνον ἦτον νὰ σφιζόμεν τὴν κοιλίαν
μας ἐντὸς τῆς καλύβης. Τίποτε ἄλλο.

Καὶ τοῦτο τῷ ὄντι συνέβη ὅτε εἰς τὸ γεῦμα
ὁ Βιτάλης ἔκοψεν εἰς ἐξ τεμάχια καὶ μᾶς διέ-
νειμε τὸν μένοντα ἄρτον.

Φεῦ! πόσον ὀλίγος ἔμενε, καὶ πόσον ὁ ὀλί-
γος οὗτος ταχέως κατεδροχίσθη, ἂν καὶ τὸν ἐ-
τρώγομεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἵνα παρατείνωμεν
τὴν ἐστίασιν!

Ὅτε δ' ἐτελείωσε τὸ πτωχὸν καὶ βραχὺ γεῦμα
τούτου, ἐνομίζον ὅτι οἱ κύνες θὰ ἤρχίζον πάλιν
τὰ κινήματά των τὰ μετὰ τὸ ἄριστον τῆς αὐ-
γῆς, διότι προφανὲς ἦτον ὅτι πολὺ ἀκόμη ἐ-
πείνων· ἀλλὰ παντάπασιν καὶ εἶδον καὶ τότε
πάλιν πόσον οὐδεὶς ἦτον ἡ νοημοσύνη των.

Ὅτε ὁ κύριος ἡμῶν ἐναπέθεσε τὴν μάχιράν
του εἰς τὸ θυλάκιον τῆς περισκελίδος του, ὅπερ
ἐνεφαίνεν ὅτι τὸ συμπόσιον εἶχε τελειώσει, ὁ

Κάπης ἠγέρθη, καὶ νεύσας διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ πρὸς τοὺς δύο συντρόφους του, ἐπῆγε καὶ ἐμίρισε τὸ σακκίον τῶ συνήθως τὴν τροφὴν περιέχον· συγχρόνως δ' ἔθηκεν ἐλαφρῶς καὶ τὸν πόδα ἐπ' αὐτὸ, ὡς ἵνα τὸ ψηλαφήσῃ. Ἐκ τῆς διπλῆς δὲ ταύτης ἐξετάσεως πεισθεὶς ὅτι δὲν ὑπῆρχον πλέον τρόφιμα ἐν αὐτῷ, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του παρὰ τὴν ἐστίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἐκ νέου ἔνευσε πρὸς τὴν Δόλσην καὶ τὸν Ζερβίνον, ἐξηπλώθη ἐκεῖ ἐκπέμπων σναγαμὸν ἐγκαρτερήσεως.

— Δὲν ὑπάρχει πλέον τίποτε. Περιττὸν νὰ ζητῶμεν.

Ἡ σκέψις αὕτη ἐξεφράζετο καθαρῶτατα, ὡς ἂν εἶχεν ἐκφωνηθῆ δι' ἐνάθρου λόγου.

Καὶ οἱ σύντροφοὶ του δὲ, ἔννοοῦντες ταύτην τὴν γλῶσσαν, ἠπλώθησαν καὶ αὐτοὶ πλησίον τῆς φωτίας, τὸν αὐτὸν ἐκπέμπαντες σναγαμὸν· ἀλλ' ὁ τοῦ Ζερβίνου δὲν ἐξεφράζε καρτερίαν, διότι ὁ Ζερβίνος διεκρίνετο οὐ μόνον διὰ μεγάλης ὀρέξεως, ἀλλὰ καὶ διὰ πολλῆς λαίμαργίας, καὶ ἡ θυσία αὕτη ἦτον δι' αὐτὸν πολὺ ἐπαισθητοτέρα ἢ διὰ πάντα ἄλλον.

Ἡ χιών εἶχεν ἦδη καὶ πάλιν πρὸ πολλοῦ ἀρχίσει, καὶ ἔπιπτε μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπιμονῆς. Ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν ἐβλέπομεν τὰς σιθιάδας ἄς ἐσώρευεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἀνερχομένας παρὰ τὰς γέας παραφυάδας, ὧν αἱ κορυφαὶ μόναι ἔτι ἐφαίνοντο ὑπὲρ τὴν λευκὴν πλημμυρίδα, μέχρις οὗ καὶ αὐταὶ καταποντισθῶσι.

Ἄλλ' ὅτε τὸ γεῦμά μας ἐτελείωσεν, ἤρχισαμεν συγκεχυμένους μόνον νὰ βλέπωμεν τὰ ἐκτὸς τῆς καλύβης, διότι κατὰ τὴν ζοφώδη ταύτην ἡμέραν τὸ σκότος τῆς νυκτὸς εἶχε ταχέως ἀπέλθει.

Δὲν ἔπαυσε δ' ἡ νύξ τὴν χιόνα, ἥτις ἐκ τοῦ μέλανος οὐρανοῦ ἐξηκολούθησε πίπτουσα εἰς τὴν λευκὴν γῆν κατὰ παχείας νιφάδας.

Ἐπειδὴ δ' ἐκεῖ ἐμέλλομεν νὰ διανυκτερεύσωμεν, τὸ καλῆτερον ἦτον νὰ κοιμηθῶμεν ὅσον τάχιον. Ἐμμηθῆν ἐπομένως τοὺς κύνας, καὶ τυλιχθεὶς εἰς τὴν προδιάν μου, ἦν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας εἶχον στεγνώσει εἰς τὴν φωτίαν, ἠπλώθη παρὰ τὴν ἐστίαν, καὶ ὡς προσκεφάλαιον ἔλαβον λεῖόν τινα λίθον ἐκεῖ εὐρισκόμενον.

— Κοιμοῦ, μοὶ εἶπεν ὁ Βιτάλης· θὰ σ' ἐξυπνήσω ὅταν θὰ θελήσω νὰ κοιμηθῶ κ' ἐγὼ, διότι ἂν καὶ οὐδὲν ἔχομεν νὰ φοβώμεθα εἰς τὴν καλύβην ταύτην παρὰ θηρίων ἢ παρ' ἀνθρώπων, ἀνάγκη εἶναι ὁ εἰς ἐξ ἡμῶν ν' ἀγρυπνῆ πάντοτε καὶ νὰ διατηρῆ τὴν φωτίαν. Πρέπει νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τοῦ κρύους. Δύναται νὰ γίνῃ δριμύ ἂν παύσῃ νὰ χιονίζῃ.

Χωρὶς δευτέρας προτροπῆς, ἀπεκοιμήθην ἀμέσως.

Ὅτε δὲ μ' ἐξύπνησεν ὁ κύριός μου, ἡ νύξ πρέπει νὰ ἦτον ἱκανῶς προκεχωρημένη· τοῦλάχιστον οὕτω μοὶ ἐφαίνετο. Ἡ χιών δὲν ἐπι-

πτε πλέον, ἢ δὲ φωτιά ἡμῶν ἔκαιε πάντοτε.

— Τώρα ἡ σειρὰ σου, μοὶ εἶπεν ὁ Βιτάλης· Ἄρκει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ προσθέτῃς ξύλα εἰς τὴν ἐστίαν. Βλέπεις ὅτι σοὶ τὰ ἡτόμισα.

Τῷ ὄντι δὲ σωρὸς φρυγάνων ἔκειτο πλησίον μου, διότι ὁ κύριός μου, ἔχων τὸν ὕπνον πολὺ ἐμοῦ ἐλαφρότερον, δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἐξυπνῶ ἀποσπῶν ξύλον ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς καλύβης, ὅσακις εἶχον ἀνάγκην, καὶ μοὶ εἶχεν ἐτοιμάσει τὸν σωρὸν ἐκεῖνον, ὅπως ἄνευ κρότου λαμβάνω τὰ φρυγανά.

Φρόνιμος ἦτον βεβαίως ἡ πρόνοια, ἀλλὰ δὲν ἀπέβη, φεῦ! κατὰ τοῦ Βιτάλη τὰς προσδοκίας.

Βλέπων ὅτι ἡμῖν ἐξυπνος καὶ ἐτοιμος ν' ἀναδεχθῶ τὴν φρουρήσιν, ἐξηπλώθη αὐτὸς πλησίον τοῦ πυρὸς, ἔχων τὸν Καρδούλην παρὰ τὸ σῶμά του, τετυλιγμένον εἰς κάλυμμα, καὶ μετ' ὀλίγον ἡ ἀναπνοή του, ἤχηροτέρα καὶ ὀμαλωτέρα ἀκουομένη, μοὶ ἀνήγγειλεν ὅτι εἶχεν ἀποκοιμηθῆ.

Τότε ἠγέρθη, καὶ ἀφόφως, ἀεροποδῆτι, ἐπῆγα πρὸς τὴν θύραν νὰ ἰδῶ τί γίνεταί ἐξῴ.

Ἡ χιών εἶχε καλύψει τὰ πάντα, τὰ χόρτα, τοὺς θάμνους, τὰς παραφυάδας, τὰ δένδρα. Ἔως οὗ τὸ βλέμμα ἐξετείνετο, ἔβλεπε σινδόνην ἀνόμαλον, ἀλλὰ πανταχοῦ λευκὴν. Ὁ οὐρανὸς ἦτον κατάστερος· καὶ ἐστιλθὸν μὲν οἱ ἀστέρες, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῆς χιόνος προήρχετο ἡ ὠχρὰ λάμψις ἥτις τὰ πέραξ ἐφώτιζε. Τὸ ψῆχος εἶχεν αὐξήσει, καὶ παγετὸς πρέπει νὰ ὑπῆρχεν ἐξῴ, διότι παγετώδης εἰσῆρχετο ὁ ἀῆρ εἰς τὴν καλύβην. Εἰς τὴν πένθιμον σιωπῆν τῆς νυκτὸς ἠκούοντο ἐνίοτε τρυγμοὶ ἀποδεικνύοντες ὅτι ἐπάγωνε τῆς χιόνος ἡ ἐπιφάνεια.

Εὐτυχῆς τῷ ὄντι ἤμεθα ὅτι ἀπνητήσαμεν τὴν καλύβην ἐκεῖνην· διότι τί θὰ ἐγινόμεθα ἐν μέσῳ τοῦ δάσους, εἰς τὴν χιόνα καὶ εἰς τόσον ψῆχος;

Ὅσον ἀθροῦδως καὶ ἂν ἠγέρθη, ἐξύπνησα ὁμοίως τοὺς κύνας, καὶ ὁ Ζερβίνος ἠγέρθη καὶ ἦλθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν θύραν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔβλεπε δι' ὀφθαλμῶν ὡς τοὺς ἐδικούς μου τὴν λαμπρότητα τῆς χιονώδους ταύτης νυκτὸς, ἐβαρύνθη ταχέως καὶ ἠθέλησε νὰ ἐξέλθῃ.

Ἄλλὰ διὰ τῆς χειρὸς τὸν διέταξα νὰ ἐπιστρέψῃ. Τί ἰδέα νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸ ψῆχος ἐκεῖνο! Δὲν ἦτον καλῆτερον νὰ μείνῃ πλησίον τῆς φωτίας παρὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ περιφέρηται; Καὶ ὑπήκουσε μὲν, ἀλλὰ κατεκλίνθη ἔχων τὴν μύτην ἐστραμμένην πρὸς τὴν θύραν, ὡς κύων ἐπίμονος, μὴ παραιτούμενος τῆς ἰδέας του.

Ἐμμεῖνα δ' ὀλίγας στιγμὰς ἔτι θεωρῶν τὴν χιόνα· διότι ἂν καὶ τὸ θέαμα τοῦτο ἐπλήρου τὴν καρδίαν μου ἀορίστου βαρυθυμίας, εὐρισκὸν ὅμως εὐχαρίστησιν τινα εἰς τὴν θεάν ἐκεῖνην. Μοὶ ἤρχετο νὰ κλαύσω· καὶ ὅσον εὐκόλον καὶ ἂν μοὶ ἦτον νὰ μὴ τὴν βλέπω πλέον, νὰ κλείσω

τούς ὀφθαλμούς, ἢ νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὴν θέσιν μου, δὲν μετεκινούμην ὅμως διόλου.

Τέλος ἐπλησίασα πάλιν εἰς τὴν φωτιά, καὶ ἀφ' οὗ προσέθηκα τρία ἢ τέσσαρα ξύλα, σταυρώσας αὐτὰ ἐπ' ἀλλήλων, ἐνόμισα ὅτι ἐδυνάμην νὰ καθίσω ἀκινδύνως ἐπὶ τοῦ λίθου ὅστις μοι εἶχε χρησιμεύσει εἰς προσκεφάλαιον.

Ὁ κύριός μου ἐκοιμᾶτο ἡσύχως· οἱ κύνες καὶ ὁ Καρδούλης ἐκοιμῶντο ἐπίσης, καὶ ἐκ τῆς ἐστίας, ἣτις εἶχεν ἀναζωογονηθῆ, ἀνέθρωςκον ὠραῖαι φλόγες, ἀναβιβάζουσαι μέχρι τῆς στέγης τὰς γλώσσας των, καὶ ἐκπέμπουσαι λαμπροὺς σπινθῆρας, οἵτινες καὶ μόνοι διεκοπτον τὴν σιγὴν.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον διεσκεδάζον βλέπων τοὺς σπινθῆρας τούτους· βαθυμῶδὸν ὅμως ὁ κάματος μὲ κατέλαθε καὶ μ' ἀπενάρκωσε χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ.

Ἄν εἶχον ν' ἀσχολῶμαι εἰς τὸ νὰ προμηθεύω ξύλα, θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγείρωμαι, θὰ περιεπύοντο εἰς τὴν καλύβην, καὶ οὕτω θὰ ἔμενον ἐξυπνος· ἀλλὰ καθύμνος, μόνον κίνημα ἔχων νὰ κάμνω τὸ νὰ ἐκτείνω τὴν χεῖρα ἵνα λαμβάνω τοὺς κλάδους καὶ τοὺς ῥίπτω εἰς τὴν φωτιά, ἐνέδωκα εἰς τὸν ὕπνον ὅστις μ' ἐκυριεύει, καὶ νομίζων ὅτι ἤμην ἐξυπνος, ἀπεκοιμήθη.

Αἴφνης ἀπεσπάσθη τοῦ ὕπνου μου ὑπὸ ματιώδους γαυγίσματος.

Ἦτον σκότος. Εἶχον βεβαίως κοιμηθῆ πολλὴν ὥραν. Τὸ πῦρ εἶχε σβύσει, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἀνέδιδε φλόγας αἰτινες νὰ φωτίζωσι τὸ ἐμβαδὸν τῆς καλύβης.

Αἱ ὕλακαὶ ἐξηκολούθουν, καὶ ἀνεγνώριζον τὴν φωνὴν τοῦ Κάπη· ἀλλὰ περιεργον! Οὐτὲ ἡ Δόλση οὔτε ὁ Ζερβίνος δὲν ἀπῆντων εἰς τὴν φωνὴν τοῦ συντρόφου των.

— Αἰ, λοιπὸν τί; ἀνεκραξεν ὁ Βιτάλης, ἐγειρόμενος καὶ αὐτός. Τί συμβαίνει;

— Δὲν ἤξεύρω.

— Ἀπεκοιμήτης, καὶ ἔσθυσεν ἡ φωτιά.

Ὁ Κάπη εἶχεν ὀρμηθεῖ πρὸς τὴν θύραν, ἀλλὰ δὲν εἶχεν ἐξέλθει, καὶ ἐκεῖθεν ἐγαύγιζε.

Τὴν ἐρώτησιν ἦν ὁ κύριός μου μοι ἀπηύθυνεν, αὐτὴν ταύτην ἀπηύθυνεν πρὸς ἑμαυτὸν καὶ ἐγώ. Τί συνέβαιναν;

Εἰς τὰς ὕλακὰς τοῦ Κάπη ἀπῆντησαν δύο ἢ τρεῖς ὠρυγμοὶ ὀρνιθώδεις, εἰς οὓς ἀνεγνώρισα τὴν φωνὴν τῆς Δόλσης. Προήρχοντο δὲ οἱ ὠρυγμοὶ οὗτοι ὀπισθεν τῆς καλύβης, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν.

Ἦθέλησα νὰ ἐξέλθω· ἀλλ' ὁ κύριός μου μ' ἐμπόδισε, θέτων τὴν χεῖρά του εἰς τὸν ὠμόν μου.

— Θὲς πρῶτον ξύλα εἰς τὴν φωτιά, μοι διέταξε.

Ἐν ᾧ δ' ὑπήκουον, ἔλαβεν ἐκ τῆς ἐστίας ἐν ἐκ τῶν καιομένων ξύλων, καὶ ἐφύσησεν εἰς αὐτὸν, ἵνα ζωογονήσῃ τὴν ἀπηνθρακωμένην του ἄκραν.

Ἐπειτα δὲ, ἀντὶ νὰ ῥίψῃ τὸ ξύλον τοῦτο πάλιν εἰς τὴν ἐστίαν ὅταν τὸ ἄκρον του ἐγίνεν ἐρυθρὸν, τὸ ἐκράτησεν εἰς τὴν χεῖρά του.

— Ἄς ὑπάγωμεν νὰ ἰδῶμεν, εἶπε. Περιπάτει ὀπίσω μου. Κάπη, ἐμπρός!

Καθ' ἣν δὲ στιγμήν ἠθέλωμεν νὰ ἐξέλθωμεν, φοβερὸς ὠρυγμὸς ἐξεφύραγε μακρόθεν, καὶ ὁ Κάπη ἐντρομος ἐρρίφθη μεταξύ τῶν ποδῶν μας.

— Εἶναι λύκοι. Ποῦ εἶναι ὁ Ζερβίνος καὶ ἡ Δόλση;

Εἰς τοῦτο δὲν ἤξευρον τί ν' ἀπαντήσω. Βεβαίως οἱ δύο κύνες εἶχον ἐξέλθει ἐν ᾧ ἐκοιμώμην. Ὁ Ζερβίνος εἶχεν ἀναμφιβόλως ἐκτελέσει τὴν πρόθεσιν ἣν εἶχεν ἤδη ἐνδείξει καὶ εἰς ἣν εἶχον ἐναντιωθῆ, ἡ δὲ Δόλση εἶχε συνοδεύσει τὸν σύντροφόν της.

Οἱ λύκοι τοὺς εἶχον ἴσως ἀρπάσει; Μοι εἶχε φανῆ ὅτι ὁ τόνος τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου μου, ὅτε ἠρώτησε ποῦ εἶναι οἱ κύνες, τοιοῦτον φόβον ἐπρόδιδε.

— Λάβε καὶ σὺ ἓνα δαυλὸν, μοι εἶπε, καὶ ὑπάγωμεν νὰ τοὺς βοήθῃσωμεν.

Εἰς τὸ χωρίον μου εἶχον ἀκούσει φοβεράς διηγήσεις περὶ λύκων· ἀλλὰ στιγμήν δὲν ἐδίσασα· ἔλαβον εἰς τὴν χεῖρά μου καιὸν ξύλον, καὶ ἐσπέυσα κατόπιν τοῦ κυρίου μου.

Ὅταν ἡμῶς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀδενδρον μέρος, δὲν εἶδομεν οὔτε κύνας οὔτε λύκους.

Εἰς τὴν χιόνα δὲ μόνον ἐφαίνοντο ἔγχη τῶν δύο κυνῶν.

Τὰ ἔγχη ταῦτα ἠκολουθήσαμεν, καὶ εὔρομεν ὅτι ἐστρέφοντο περὶ τὴν καλύβην. Ἐπειτα δὲ, εἰς τινα ἀπόστασιν, διεκρίνετο εἰς τὸ σκότος διάστημα καθ' ὃ ἡ χιὼν εἶχε πατηθῆ, ὡς ἂν ζῶα εἶχον κυλισθῆ εἰς αὐτήν.

— Ζήτει, ζήτει, Κάπη, ἔλεγεν ὁ κύριός μου, καὶ ἐσφύριζε συγχρόνως ἵνα καλέσῃ τὴν Δόλσην καὶ τὸν Ζερβίνον.

Ἄλλ' οὐδεμίαν ὕλακὴν δὲν τῷ ἀπεκρίνετο, οὐδεὶς ἦχος δὲν ἐτάραττε τὴν πένθημον τοῦ δάσους σιγὴν, καὶ ὁ Κάπη, ἀντὶ νὰ ζητῇ, καθὼς διατάττετο, ἐγένετο εἰς τοὺς πόδας μας, προφανῆ δίδων δειγμάτα ἀησυχίας καὶ τρόμου, ἐκεῖνος ὁ συνήθως τοσοῦτον εὐπειθὴς καὶ τοσοῦτον γενναῖος.

Ἦ ἀντανάκλασις τῆς χιόνος δὲν ἔλαμπεν ἀρκούντως ὥστε νὰ βλέπωμεν εἰς τὸ σκότος καὶ νὰ δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν τὰ ἔγχη. Εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, τεθαμβωμένον τὸ βλέμμα, ἐσθεῖτο εἰς σκότος συγκεχυμένον.

Ἐκ δευτέρου δ' ἐσφύριζεν ὁ Βιτάλης, καὶ δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς ἐκάλεσε τὴν Δόλσην καὶ τὸν Ζερβίνον.

Καὶ ἠκροάσθημεν, ἀλλ' ἡ σιωπὴ ἐξηκολούθει.

Ἦ καρδιά μου συνεστάλη.

Ὁ δυστυχὴς Ζερβίνος! ἡ ταλαίπωρος Δόλση!

Ὁ Βιτάλης τότε ὤρισεν τὸν φόβον ὃν ἠσθανόμην.

— Οί λύκοι τούς ἐπῆραν, εἶπε. Διατί τοὺς ἀφῆκες νὰ ἐξέλθωσι;

— Ἄ! ναι, διατί; Δὲν εἶχον, φεῦ! τί ν' ἀποκριθῶ.

— Πρέπει νὰ τοὺς ζητήσωμεν, εἶπον.

Καὶ ἐπέρασα ἐμπρός· ἀλλ' ὁ Βιτάλης μ' ἐμπόδισαι.

— Καὶ ποῦ θέλεις νὰ τοὺς ζητήσης; εἶπε.

— Δὲν ἤξεύρω (παντοῦ).

— Πῶς νὰ εὐρωμεν ποῦ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸ σκότος καὶ εἰς αὐτὴν τὴν χιόνα;

— Καὶ τῶ ὄντι δὲν ἦτον πρᾶγμα εὐκόλον. Χιόνα εἶχομεν ὡς ὑπὲρ μέσσην τὴν κνήμην, καὶ τὰ δύο ἠνθρακωμένα μᾶς ζύλα δὲν ἐδύναντο νὰ διαλύσουσι τὸ σκότος.

— Ἄν δὲν ἀπεκρίθησαν εἰς τὴν φωνὴν μου, τοῦτο δηλοῖ ὅτι εἶναι... πολὺ μακράν, εἶπε. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκτεθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τὰς ἐπιθέσεις τῶν λύκων· δὲν ἔχομεν ὄπλα ἀμύνης.

Φοβερὸν ἦτον τὸ νὰ ἐγκαταλείψωμεν οὕτω τοὺς δύο δυστυχεῖς τούτους κύνας, τοὺς δύο συντρόφους, τοὺς δύο φίλους μας, φοβερὸν δὲ πρὸ πάντων διέμε, διότι ἤσθανόμην βαρύνουσαν ἐπ' ἐμὸν ὄλην τὴν εὐθύνην τῆς παρεκτροπῆς των.

Ἄν δὲν εἶχον κοιμηθῆ, δὲν ἤθελον ἐξέλθει.

Ὁ κύριός μου εἶχε διευθυνθῆ πρὸς τὴν καλύβην, καὶ τὸν παρηκολούθησα, εἰς πᾶν βῆμα ἑρέφων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ ἰστάμενος ἵνα ἀκούω. Ἄλλ' οὐδὲν εἶδον πλὴν τῆς χιόνας, οὐδὲν ἤκουσα πλὴν τῶν τρυγμῶν αὐτῆς.

Εἰς τὴν καλύβην δὲ νέον συμβάν μᾶς περιέμενε. Εἶχον σωρεύσει φρύγανα εἰς τὴν ἐστίαν πρὶν ἢ ἐξέλθωμεν, καὶ αὐτὰ ἀνάφαντα, ἔρριπτον λαμπρὸν φῶς εἰς πάσας τὰς γωνίας τοῦ δωματίου.

Ἄλλ' εἰς τὸ φῶς τοῦτο οὐδαμῶς εἶδον τὸν Καρδούλην.

Τὸ κάλυμμά του εἶχε μείνει πλησίον τῆς φωτιάς, ἀλλ' ἦτον ἐπίπεδον, καὶ ὁ πίθηξ δὲν ἦτον ὑπ' αὐτό.

Τὸν ἔκραξα τότε, τὸν ἔκραξε καὶ ὁ Βιτάλης· ἀλλὰ δὲν ἐνεφανίσθη.

— Τί εἶχε γίνει;

— Ὁ Βιτάλης μοι εἶπε ὅτι, ὅταν ἐξύπνησε, τὸν εἶχον αἰσθανθῆ πλησίον του. Ἀφ' ὅτου λοιπὸν ἐξήλθομεν ἔγινεν ἀφαντος;

— Ἦθελῆσεν ἴσως νὰ μᾶς παρακολουθήσῃ;

— Λαβόντες δ' ἐκ τῆς ἐστίας τινὰ καιόντα φρύγανα, ἐξήλθομεν, κύπτοντες τὸ σῶμα ἐμπρός, τὰ φρύγανα κλίνοντες πρὸς τὰ ἑδαφος, καὶ ζητούντες εἰς τὴν χιόνα τὰ ἴχνη τοῦ Καρδούλη.

— Ἀλλὰ δὲν τὰ εὐρωμεν. Ἀληθὲς ὅμως ὅτι καὶ ἡ δίοδος τῶν κυνῶν, καὶ ἡμῶν αἱ συχναὶ διαβάσεις εἶχον συγχύσει τὰ ἴχνη, ὄχι ὅμως τόσον ὥστε νὰ μὴ δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τοὺς τύπους τῶν ποδῶν τοῦ πίθηκος.

— Ἐπομένως δὲν εἶχεν ἐξέλθει.

— Εἰσῆλθομεν δ' εἰς τὴν καλύβην νὰ ἰδῶμεν μὴ εἶχε κρυβῆ πού μεταξὺ τῶν φρυγάνων.

— Ἐπὶ μακρὸν δὲ χρόνον ζητήσαντες αὐτὸν, ἐπεσκέφθημεν δεκάκις καὶ αὐτὰ μέρη, τὰς αὐτὰς γωνίας· ἀνέβην δὲ καὶ εἰς τοὺς ὄμους τοῦ Βιτάλη· νὰ ἐρευνησῶ τοὺς κλάδους τῆς στέγης ἡμῶν. Ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην.

— Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἰστάμεθα καὶ τὸν ἐκαλύψωμεν. Ἀλλὰ τίποτε, πάντοτε τίποτε.

— Ὁ Βιτάλης ἐφαίνετο ἐκτός ἑαυτοῦ, καὶ ἐγὼ ἤμην βαθέως τεθλιμμένος.

— Ὁ δυστυχὴς ὁ Καρδούλης!

Ἐρώτησα τὸν κύριόν μου ἂν ἐνόμιζεν ὅτι οἱ λύκοι καὶ αὐτὸν τὸν ἐπῆραν.

— Ὁχι, μοι εἶπεν· οἱ λύκοι δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὴν καλύβην. Νομίζω ὅτι ὤρμησαν κατὰ τοῦ Ζερβίνου καὶ κατὰ τῆς Δόλσης ὅταν ἐξήλθον.

Ἐδῶ ὅμως δὲν ἐμβήκαν. Πιθανὸν εἶναι ὅτι ὁ Καρδούλης ἐπρόμαξε καὶ κάπου ἐκρύβη ἐν ᾧ ἤμεθα ἔξω. Τοῦτο πρὸ πάντων μὲ ἀνησυχεῖ δι' αὐτὸν, διότι εἰς τὸν ἄθλιον αὐτὸν καιρὸν θὰ κρυώσῃ, καὶ τὸ κρυολόγημα θὰ τῶ ἦτον θανατηφόρον.

— Τότε ἂς ἐρευνησῶμεν πάλιν.

Καὶ ἤρχισαμεν τὰς ἐρευνας ἡμῶν ἐκ νέου· ἀλλ' οὐδὲ τότε ἐπιτυχεστέραί δὲν ὑπῆρξαν.

— Πρέπει νὰ περιμείνωμεν νὰ ἐξημερώσῃ, εἶπεν ὁ Βιτάλης.

— Πότε θὰ ἐξημερώσῃ;

— Μετὰ δύο ἢ τρεῖς ὥρας, νομίζω.

Καὶ ἐκάθησεν ἐμπρός τῆς φωτίας, κλίνων τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν δύο χειρῶν του.

Ἐγὼ δὲ δὲν ἐτόλμων νὰ τὸν ταράξω, καὶ ἔμεινον ἀκίνητος πλησίον του, μόνον δὲ φρύγανα ἐνίοτε προσθέτων εἰς τὴν φωτίαν. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἠγείρετο καὶ ἐπήγαινε μέχρι τῆς θύρας· ἐθεώρει δὲ τὸν οὐρανὸν, καὶ ἐκλινε τὸ ὄσος ν' ἀκούσῃ, μεθ' ὃ ἐπανήρχετο εἰς τὴν θέσιν του πάλιν.

— Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι θὰ ἐπροτίμων ἂν μ' ἐπέπληττε, παρὰ νὰ τὸν βλέπω οὕτω κατηρῆ καὶ καταβεβλημένον.

— Αἱ τρεῖς ὥραι ἂς εἶπε διήλθον μετ' ἀπελπιστικῆς βραδύτητος. Ἐφαίνετο ὡς ἂν ἡ νύξ ἐκείνη θὰ ἦτον ἀτελεύτητος.

— Ἐν τούτοις τὰ ἄστρα ὠχρίασαν, ὁ οὐρανὸς ἐλευκάνθη ἢ αὐγὴ διεγέλα, καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἤρχετο ἡ ἡμέρα.

Ἀλλὰ μετὰ τῆς ἡμέρας ἠῆξανε καὶ τὸ ψῦχος, καὶ ὁ διὰ τῆς θύρας εἰσερχόμενος ἀήρ ἦτον παγετώδης.

— Ἄν ἀνευρίσκομεν τὸν Καρδούλην, θὰ ἐζῆ ἀκόμη;

— Ἀλλὰ καὶ τίνα πιθανὴν ἐλπίδα εἶχομεν νὰ τὸν εὐρωμεν!

— Προσέτι τίς ἤξευρεν ἂν ἡ ἡμέρα δὲν θὰ μᾶς ἔφερε καὶ πάλιν χιόνα;

Καὶ τότε πῶς νὰ τὸν ζητήσωμεν;

Εὐτυχῶς ὁμῶς χιόνα δὲν ἔφερε· καὶ ὁ οὐρανὸς, ἀντὶ νὰ συγκαλυφθῇ ὡς τὴν προτεράταν, ἐπληρώθη λάμφεως ῥοδόχρου, ἥτις προηγγέλλεν αἰθρίαν.

Ἀμα δὲ τὸ ψυχρὸν φῶς τῆς αὐγῆς ἔδωκεν εἰς τοὺς θάμνους καὶ εἰς τὰ δένδρα· τ' ἀληθῆ ἀυπῶν σχήματα, ἀμέσως ἐξήλθουεν. Ὁ Βιτάλης ἐπῆρεν ὡς ὄπλον ἰσχυρὰν ῥάβδον, καὶ ὄμοιαν ἐπήρα κ' ἐγώ.

Ὁ Κάπης δὲν ἐφαίνετο πλέον κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ τρόμου ὅστις τὸν εἶχε καταλάβει τὴν νύκτα, ἀλλὰ τὸ βλέμμα ἔχων προσηλωμένον εἰς τὸ τοῦ κυρίου του, ἐν νεῦμα περιέμενεν ἵνα ὀρμήσῃ πρῶτος ἐμπρός.

Ἐν ᾧ δ' ἐζητοῦμεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ ἴχνη τοῦ Καρδούλη, ὁ Κάπης ὕψωσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐγαύγιζε χαρμῶδως· τοῦτο δὲ ἐδήλωε ὅτι εἰς τὸν ἀέρα ἔπρεπε νὰ ζητῶμεν καὶ ὄχι εἰς τὸ ἔδαφος.

Καὶ τῷ ὄντι δὲ εἶδομεν ὅτι ἡ χιὼν ἥτις ἐκάλυπτε τὴν καλύβην μᾶς εἶχε πολλαχοῦ πατηθῆ μέτρι μεγάλου τινὸς κλάδου κλινόντος ὑπεράνω τῆς στέγης.

Παρακολουθήσαμεν δὲ διὰ τῶν βλεμμάτων τὸν κλάδον τοῦτον, ἀνήκοντά εἰς μεγάλην δρῦν, καὶ ὅλως εἰς τοῦ δένδρου τὴν κορυφὴν, εἶδομεν εἰς τὴν γωνίαν ἦν ἐσχηματικῶν δύο κλάδοι, συνεσπειρωμένον μικρὸν φαίρον τὴν ἀντικείμενον.

Ἦτον δὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ὁ Καρδούλης, καὶ ἦδη εὐνόητον ἦτον τί εἶχε συμβῆ. Φοβηθεὶς τοὺς ὄρουμους τῶν λύκων καὶ τῶν σκύλων, ἀντὶ νὰ μείνῃ παρὰ τὴν ἐστίαν, ὁ Καρδούλης εἶχε πηδήσῃ εἰς τῆς καλύβης τὴν ὄροφν, καὶ ἐκεῖθεν εἶχεν ἀναρρίχῃθῃ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς δρύος, ὅπου θεωρῶν ἑαυτὸν ἀσφαλῆ, ἔμενεν ἀκίνητος καὶ δὲν ἀπῆντα εἰς τὰς προσκλήσεις μας.

Τὸ πτωχὸν ζῴφιον, τὸ τόσον εἰς τὸ ψῦχος εὐαίσθητόν, βεβαίως κατεπάγωσεν ἐπάνω ἐκεῖ.

Ὁ κύριός μου τὸν ἐκάλεσεν ἠπίως, ἀλλὰ δὲν μετεκινήθη, καὶ ἔμενεν ὡς ἂν ἦτον νεκρός.

Πολλάκις ἐπανελάβε τὰς προσκλήσεις τοῦ ὁ Βιτάλης, ἀλλ' ὁ Καρδούλης σημεῖον ζωῆς δὲν ἔδιδε.

Ἐγὼ δὲ εἶχον νὰ ἐξαγοράσω τὸ σφάλμα μου τῆς νυκτός.

— Ἄν θέλητε, εἶπον, ν' ἀναβῶ νὰ τὸν φέρω.

— Ὁ κ' πέσης καὶ θά κακοπάθῃς.

— Δὲν ὑπάρχει κίνδυνος.

Ἄλλ' ὀρθῶς δὲν ἔλεγον, διότι ἐξ ἐναντίας ὑπῆρχε κίνδυνος, καὶ πρὸ πάντων ὑπῆρχε δυσκολία. Τὸ δένδρον ἦτον χονδρὸν, καὶ προσετι ἦσαν ὑπὸ χιόνα κεκαλυμμένα τὰ μέρη τοῦ κορμοῦ καὶ τὰ κλαδιά ὅσα προσεβάλλοντο ὑπὸ τοῦ ἀνέμου.

Εὐτυχῶς εἶχον μᾶθαι ἐγκαίρως ν' ἀναβαίνω εἰς δένδρα, καὶ εἶχον ἀποκτήσει πολλὴν ἔξιν εἰς

τὴν τέχνην ταύτην. Μικρὰ τινα κλωνάρια εἶχον φυτρώσει εἰς τινα μέρη τοῦ κορμοῦ. Ταῦτα λοιπὸν μετεχειρίσθην ὡς βαθμίδας· καίτοι δὲ τυφλούμενος ὑπὸ τῆς χιόνος ἦν· αἱ χεῖρές μου ἔρριπτον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἔφθασα ὁμῶς εἰς τὴν πρῶτην διακλάδωσιν, ὅθεν ἡ ἀνάβασις ἦτον πλέον εὐκόλος· ἤρκει μόνον νὰ προσέχω νὰ μὴ ὀλισθήσω ἐπὶ τῆς χιόνος.

Ἐν ᾧ δ' ἀνέβαινον, προσωμίλου ἠπίως τὸν Καρδούλην· ἀλλ' αὐτὸς δὲν μετεκινεῖτο, καὶ μόνον προσῆλθον εἰς ἐμὲ στίλθοντα ὀφθαλμούς.

Ἐπλησίαζον νὰ τὸν φθάσω· ἀλλ' ἐν ᾧ ἔμελλον νὰ ἐκτείνω πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα, ἐπήδησε διὰ μίαν εἰς ἄλλον κλάδον.

Τὸν ἠκολούθησα καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι, καὶ αὐτὰ τῶν ὀδῶν τὰ παιδάρια, δὲν ἐξισοῦνται πρὸς τοὺς πύθηκας ὡς πρὸς τὴν τέχνην τοῦ νὰ τρέχουν ἐπὶ τῶν δένδρων.

Ἐπομένως πιθανώτατα δὲν θά κατώρθουν ποτὲ νὰ τὸν φθάσω τὸν Καρδούλην, ἀνηχίαν δὲν ἐκάλυπτε τοὺς κλάδους, διότι βρεχόμενος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἐντὸς ὀλίγου ἀπῆδησε διωκόμενος. Τότε καταφερόμενος ἀπὸ κλωνὸς εἰς κλών, ἐρρίφθη δι' ἐνὸς πηδήματος εἰς τοὺς ὠμούς τοῦ κυρίου του, καὶ ἐκρύβη ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην αὐτοῦ.

Πολὺ ἦτον ὅτι ἀνεύρομεν τὸν Καρδούλην, ἀλλὰ δὲν ἐπλήρου τοῦτο πάσας τὰς ἐπιθυμίας ἡμῶν· ἔμενεν ἀκόμη νὰ εὗρωμεν καὶ τοὺς κύνας.

Ὀλίγα βήματα μᾶς ἔφερον εἰς τὴν θέσιν ἣν εἶχομεν ἦδη ἐπίσκεφθῆ τὴν νύκτα, καὶ ὅπου εἶχομεν εὖρει τὴν χιὼνα πεπατημένην.

Ἦδη δὲ, εἰς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, εὐκόλον μᾶς ἦτον νὰ ἐννοήσωμεν τί εἶχε συμβῆ. Βίς τὴν χιὼνα ἔμενε κοίλογλύφως ἐγκεχαραγμένη ἡ ἰσορία τοῦ θανάτου τῶν δυστυχῶν κυνῶν ἡμῶν.

Ἐξελθόντες τῆς καλύβης ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἐπορεύθησαν παρὰ τοὺς κατ' ἀράδα κειμένους σωρούς τῶν φρυγάνων, καὶ ἐπὶ εἴκοσι περίπου μέτρα παρακολουθήσαμεν τὰ ἴχνη των. Ἐκτότε δὲ τὰ ἴχνη ταῦτα ἠφανίζοντο, διότι ἡ χιὼν ἦτον συντεταραγμένη, καὶ ἐκεῖθεν ἐφανόντο ἄλλα ἴχνη, ἀφ' ἐνός τὰ δεικνύοντα πῶθεν οἱ λύκοι διὰ μακρῶν ἀλμάτων εἶχον ὀρηκῆσαι ἐπὶ τοὺς κύνας, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰ ἐξ ὧν ἐσυμπεράναμεν κατὰ τινα διεύθυνσιν τοὺς εἶχον ἀπαγάγει ἀφ' οὗ τοὺς κατέβαλον. Ἰχνη δὲ τῶν κυνῶν δὲν ἐφαίνοντο, ἐκτὸς γοαμῆς τινὸς ἐρυθρᾶς ἥτις ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα αἰματηρὰ ἐξετείνετο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Περιττὴ ἀπέβαινε τοῦ λοιποῦ πάσα ἔρευνα τοὺς παλαιωτέρους κύνας μᾶς εἶχον σπαράξῃ τὰ θηρία, καὶ τοὺς εἶχον ἀρπάσει νὰ τοὺς καταφάγῃσιν εἰς ἔρημον τινα γωνίαν τριβώλων.

Ἄλλως τε τὸ μᾶλλον κατεπεῖγον δι' ἡμᾶς ἦτον νὰ θερμάνωμεν τὸν Καρδούλην.

Ἐπεστρέψαμεν λοιπὸν εἰς τὴν καλύβην, καὶ

ἐν ᾧ ὁ Βιτάλης τῷ ἐκράτει τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἀπέναντι τῆς φωτίας, ὡς ἂν ἦτον μικρὸν παιδίον, ἐγὼ ἐθέρματα τὸ πέπλωμά του, καὶ τὸν ἐτυλίξαμεν εἰς αὐτό.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκει τὸ πέπλωμα· τῷ ἐχρειάζετο ἀκόμη καλὴ κλίνη θερμὴ, πρὸ πάντων δὲ θερμὸν ποτὸν, καὶ μᾶς ἐλείπον καὶ τὰ δύο. Εὐτυχία ὅτι εἶχον καὶ φωτίαν.

Ἐκαθήμεθα λοιπὸν, ὁ κύριός μου κ' ἐγὼ, περὶ τὴν ἐστίαν, χωρὶς λέξιν νὰ λέγωμεν, καὶ ἐκεῖ ἐμένομεν ἀκίνητοι καὶ βλέποντες τὴν φωτίαν νὰ καίη.

Ἀλλὰ δὲν ἐχρειάζοντο λέξεις, δὲν ἐχρειάζοντο βλέμματα, ἵνα ἐκφράσωσι τί ἤσθανόμεθα.

— Ὁ δυστυχὴς Ζερβίνος! ἡ δυστυχὴς Δόλση! οἱ δυστυχεῖς φίλοι μας!

Ταύτας τὰς λέξεις ἐψιθυρίζομεν ἀμφοτέροι, ἕκαστος κατ' ἰδίαν, ἢ κὰν ταύτας εἶχομεν τὰς σκέψεις ἐν τῇ καρδίᾳ μας.

Ἦσαν σύντροφοί ἡμῶν, μετέσχον τῶν εὐτυχιῶν καὶ τῶν δυστυχιῶν μας στιγμῶν, καὶ δι' ἐμὲ,

κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν θλίψεων καὶ τῆς μονώσεως, ἦσαν οἱ φίλοι, σχεδὸν τὰ παιδιά μου.

Καὶ τοῦ θανάτου τῶν ἑνοχος ἐγὼ ἤμην.

Διότι ἀθῶον δὲν ἐδυνάμην ἐμαυτὸν νὰ κηρύξω· ἂν εἶχον φρουρήσει καλῶς, ὡς ὠφείλον, ἂν δὲν εἶχον ἀποκοιμηθῆ, δὲν θὰ ἐξήρχοντο, αἱ δὲ λύκοι δὲν θὰ μᾶς προσέβαλλον ἐντὸς τῆς καλύβης, ἀλλὰ θὰ ἔμενον μακρὰν, φοβούμενοι τὴν φωτίαν. Ἦθελον νὰ μ' ἐπέπληττον ὁ Βιτάλης· σχεδὸν θὰ ἐπεθύμουμ νὰ μ' ἔδερν.

Ἀλλὰ δὲν μοι ἔλεγε τίποτε, οὔτε κὰν ἔσφραξε πρὸς ἐμὲ τὸ βλέμμα, ἀλλ' ἔμενε κύπτων τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὴν ἐστίαν. Βεβαίως ἐσκέπτετο τί θὰ γίνωμεν χωρὶς τῶν κυνῶν. Πῶς θὰ ἐδίδομεν παραστάσεις χωρὶς αὐτῶν; Πῶς θὰ ἐζῶμεν;

[Ἐπιτεταμένη].

ΔΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἐἶνε μεγάλης χαρᾶς πρόξενον τὸ νὰ γράφητις πρὸς οὓς ἀγαπᾷ, καὶ οὓς ἀπεχώρισεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ ἀνάγκη ἢ ἡ δυστυχία. Ἡ ἐπιστολογραφία εἶνε ἡ εὐτυχία τῆς ἀπουσίας, ἐὰν ἦνε δυνατόν ἢ ἀπουσία νὰ ἔχη τὴν εὐτυχιαν της.

Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε ὡς τις γλυκὺς ἀσπασμός, ἀπὸ τοῦ ὁποίου μόνον ἡ θερμότης τῶν χειλέων ἐλλείπει, ἀλλ' ἡ καρδιά ὑπάρχει ἴσως πλεόν καὶ αὐτῆς τῆς πραγματικότητος. Ἡ ἐπιστολὴ εἶνε τοῦλάχιστον πλεόν τι ἀπλῆς συνδιαλέξεως· ὅλη ἡ στοργὴ τῆς καρδίας καὶ ἡ λεπτότης τῆς διανοίας συγκιρναῖται ἐν αὐτῇ, καὶ συγκεντροῦται ὡς εἰς στεφάνην στεγνὴν καὶ πολῦτιμον. Παρὲς χει τις τότε πᾶν ὅ,τι ἔχει κάλλιον, καὶ ἀντισκώνει τὸν χωρισμὸν διὰ στοργῆς ζωηρατέρας καὶ κάλλιον ἐκπεφρασμένης. Ὅπως τὸ συνεχόμενον ὕδωρ ἀναβρῦει ἀφθονώτερον, οὕτω καὶ ἡ

ιδέα στενοχωρουμένη ὑπὸ τοῦ χάρτου εἶνε καθαρώτερα, ζωηρατέρα, καὶ ἐμποιεῖ πλειότεραν αἰσθησιν· οὐδὲν ἐξ αὐτῆς ἀπόλλυται, ἢ λεπτότερα δὲ καὶ θερμότερα μερὶς ἡμῶν αὐτῶν κατατίθεται εἰς τὸ χωνευτήριον τοῦτο, εἰς ὃ, ἀπ' οὗτοῦ ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι ἀγαπῶντες καὶ γράφοντες, ἐχύθησαν πολλὰ ἀριστουργήματα, τὰ μὲν περιώνυμα, τὰ δὲ ἀγνωστα. Ἐν τούτοις συμπαραμαρτεῖ πάντοτε καὶ τι ἐξῶθεν εἰς τὰς ἐγκαρδίας ταύτας ἐκχύσεις, αἵτινες ἐκτὸς τῆς ἰδίας αὐτῶν αἰσθηματικῆς ἀξίας, ἔχουσι καὶ ἱστορικὴν σπουδαιότητα καὶ φιλολογικὸν προορισμὸν. Ἐν τῇ πρὸς τοὺς φίλους καὶ τοὺς οἰκείους ἀλληλογραφία ἐξόχου τινὲς ἀνδρὲς εἶνε τις βέβαιος, ὅτι ἀνευρίσκει αὐτὸν ἀπαράλλακτον, χαρακτηριστικὰ, ὅποια δὲν ἀπαντῶνται ἐν τοῖς βιβλίοις, σχέδια ἀκριβῆ, προσωπογραφίας πιστάς, καὶ τὴν ἀληθεῖαν ἀλίθειαν, διὰ νὰ εἴπωμεν οὕτως.

Οὔτε ἡ τῆς Ῥώμης οὔτε ἡ τοῦ Κικέρωνος ἱστορία θὰ ἦτο γνωστὴ, ἀνευ τῶν πρὸς τὸν Ἀττικὸν καὶ τοὺς λοιποὺς τοῦ φίλους ἐπιστολῶν τοῦ μεγάλου τούτου ἀνδρός.

[Revue Britannique].

Κυρία Σ*

Ο ΣΙΒΟΡΙ

Ἡ Σιβηρία ἀποκαλεῖται ἡ ἡμέρα τῶν σιγῶν. Ὁ διασημότερος τῶν ζώντων βαρβιτικῆς Σιβηριᾶς διηγεῖται τὴν ἐξῆς δραματικὴν σκηνήν, ἧς ἦρος ὑπῆρξεν αὐτὸς οὗτος.

Ἦρχετο ἐκ Μεξικου καὶ κατηνύμετο πρὸς τὴν νοτίαν Ἀμερικὴν, ὅτε διερχόμενος τὸν ἱσθμὸν τοῦ Παναμᾶ, ἐδέησε νὰ περάσῃ ποταμὸν ἐπὶ λέμβου διασκευασμένῃ ὑπὸ τεσσάρων μαύρων. Ὅπως διασκευάσῃ τὴν ἐκ τῆς ὀδοπορίας ἀνίαν, ἴσως δὲ καὶ ὅπως ἴδῃ κατὰ πόσον ἡ μουσικὴ ἐπενήργει ἐπὶ τῶν μαύρων, ἔλαθε τὴν βάρβιτον, καὶ ἔκρουσε πολλὰς μελωδικὰς ποιικιλίας. Οἱ τέσσαρες μαῦροί διεκοίμην ἐν τῷ ἄμα τὴν κωπηλάτησιν, καὶ ἤρχισαν νὰ ὠρύωνται ἐκ τῆς ἠδονῆς. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐνόμισαν ὅτι εἶχον ἐνώπιόν των μάγον, καὶ ἔλαβον θέσιν ἀπειλητικὴν, ὅλα των δὲ τὰ κινήματα ἐμαρτύρουν, ὅτι ἔμελλαν νὰ τὸν ῥίψωσιν εἰς τὸν ποταμὸν.

Ὁ Σιβορί βλέπει τὸν κίνδυνον· κλείει τὴν βάρβιτον εἰς τὴν θήκην, καὶ ἀνοίξας τὸ κιβώτιόν του μοιράζει ἀφθόνω τῇ χειρὶ εἰς τοὺς μαύρους σιγάρα τῆς Ἀβάνας. Ἡ γενναιοδωρία αὐτῆ συνεκίνησε τοὺς μαύρους, οἵτινες, κατευνασθέντες, ἐπανελάθον τὰς κώπας.

ΤΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ ΤΩΝ ΚΛΕΙΠΤΩΝ

Ἡ ἐν Λονδίμῳ συσθηθεῖσα εὐεργετικὴ εἰταιρία, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶνε νὰ βοηθῆ καὶ ἐπαναφέρῃ κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὴν εὐθείαν τοὺς ἐκ τῆς φυλακῆς ἀπολυομένους καταδικούς, ἐπρόσφερεν ἐσχάτως, τρίτην ταύτην φορὰν, τὸ συμ-